

RAPORT PENTRU IMPLEMENTAREA ACORDULUI DE ASOCIERE RM-UE

01.09.2014-01.09.2015

DIALOGUL POLITIC ȘI REFORMELE, COOPERAREA ÎN DOMENIUL POLITICII EXTERNE ȘI DE SECURITATE

În perioada de raportare a continuat să fie valorificat dialogul politic RM - UE la cel mai înalt nivel, totodată fiind pus în funcțiune și cadrul instituțional creat prin Acord. În luna martie 2015 a avut loc prima reuniune a Consiliului de Asociere RM – UE, precum și reuniunea Comitetului de Asociere în configurația Comerț. De asemenea, au fost organizate primele reuniuni ale subcomitetelor prevăzute de componenta DCFTA a Acordului, precum și cele ale subcomitetelor pentru Justiție și afaceri Interne și Dialog Economic. Au fost organizate două reuniuni ale Grupului pentru Acțiunea Europeană a Republicii Moldova și a fost asigurată participarea RM la Summitul Parteneriatului Estic de la Riga.

Obiectivul stabilit de Agenda de Asociere de asigurare a desfășurării democratice a alegerilor parlamentare și locale poate fi considerat drept realizat, cele două scrutine desfășurate în perioada de raportare, alegerile parlamentare din noiembrie 2014 și alegerile locale din iunie 2015, fiind evaluate pozitiv de către observatorii internaționali și europeni, precum și misiunea de monitorizare a OSCE.

Autoritățile naționale au menținut o cooperare activă cu UE și în domeniul Politicii Externe și de Securitate Comune și Politicii de Securitate și Apărare Comune participând la reuniunile, consultările, evenimente educaționale și inițiativele organizate în cadrul Parteneriatului Estic, precum și aliniindu-se la majoritatea declarațiilor din cadrul PESC.

Adițional, menționăm următoarele realizări importante:

- adoptarea Legii cu privire la finanțarea partidelor politice și campaniilor electorale prin care se vizează stabilirea surselor și condițiilor, modalității de raportare, mecanismului de supraveghere și măsurilor de sancționare în domeniul aferent finanțării partidelor politice și campaniilor electorale
- ajustarea de către Comisia Electorală Centrală a cadrului normativ la noile modificări prin adoptarea Regulamentului privind finanțarea campaniilor electorale, Regulamentului privind modalitatea plasării publicității electorale și de promovare politică pe panourile publicitare și Regulamentului privind reflectarea campaniei electorale la alegerile locale generale din 14 iunie 2015. Proiectul Regulamentului cu privire la finanțarea partidelor politice a fost elaborat în conformitate cu recomandările GRECO și urmează a fi aprobat în trimestrul III al 2015
- adoptarea Legii privind răspunderea disciplinară a judecătorilor care are drept scop crearea unui sistem efectiv și transparent de examinare a abaterilor disciplinare ale judecătorilor din toate instanțele
- adoptarea Legii cu privire la mediere care are menirea de a îmbunătăți accesul la justiție, reduce termenul necesar soluționării litigiilor și spori nivelul de încredere a populației în actul de justiție
- aprobarea în prima lectură a proiectului Legii cu privire la procuratură care vine cu o nouă abordare privind organizarea și funcționarea Procuraturii, i.e. structura, administrarea, statutul procurorului, rolul organelor de autoadministrare
- adoptarea Regulamentului de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului
- aprobarea Strategiei naționale pentru protecția și promovarea drepturilor copilului pentru anii 2014-2020
- în vederea punerii în aplicare a noilor prevederi legale ce țin de drepturile procesuale ale minorilor, funcționarii publici au fost instruiți corespunzător, iar autoritățile responsabile au desfășurat multiple campanii de informare a publicului larg
- îmbunătățirea nivelului de protecție a drepturilor persoanelor cu dizabilități (acordarea serviciilor medicale, implicarea în sistemul de învățământ, accesibilitatea în locuri publice, ajustările legislației electorale, dobândirea noilor drepturi)
- adoptarea amendamentelor legale în ce privește drepturile procesuale ale minorilor indiferent de calitatea procesuală ale acestora (victimă, martor, inculpat) cu aplicarea tehnicilor de

interogare prietenoase copilului. Echiparea corespunzătoare a sediilor inspectoratelor de poliție, procuraturii și instanțelor judecătorești

- extinderea listei beneficiarilor de asistență juridică garantată de stat pentru cazurile civile
- limitarea imunității și extinderea cercului de infracțiuni pentru care nu este necesar acordul CSM de a porni urmărirea penală împotriva judecătorilor
- detașarea expertului RM în domeniul instruirii privind drepturile omului în Misiunea UE din Mali, expertului militar din cadrul Armatei Naționale la Misiunea UE de consiliere militară în Republica Centrafricană și detașarea contingentului militar la Misiunea KFOR
- lansarea, în baza deciziei Consiliului UE, a negocierilor pe marginea Acordului privind procedurile de securitate pentru schimbul informațiilor clasificate. Acordul respectiv va permite un schimb practic nelimitat de informații/documente clasificate în formă electronică între UE (cu excepția documentelor cu calificativul „top secret”) și Republica Moldova
- aprobarea Regulamentului cu privire la regimul armelor și al munițiilor cu destinație civilă
- asigurarea accesului responsabililor din cadrul Ministerul Afacerilor Interne la portalul iARMS.

Acțiunile nerealizate

- adoptarea Legii de modificare a Constituției Republicii Moldova în partea ce ține de componența și criteriile de selectare a judecătorilor Curții Constituționale. Proiectul de lege în acest sens este în proces de elaborare
- elaborarea proiectului de modificare a Constituției Republicii Moldova în partea ce ține de termenul inițial de numire a judecătorilor și selectarea judecătorilor Curții Supreme de Justiție, precum și în vederea concretizării rolului Consiliului Superior al Magistraturii în procesul de autoadministrare a sistemului judecătoresc, componenței și competențelor acestuia. Proiectul de lege în acest sens a fost elaborat și va fi remis în scurt timp instituțiilor competente pentru avizare
- revizuirea cadrului constituțional privind procedura de numire și demitere a procurorului general. Prin Hotărârea Guvernului nr.256 din 15 mai 2015 proiectul Legii cu privire la Procuratură a fost aprobat în prima lectură în cadrul ședinței Parlamentului din 29 mai 2015
- aprobarea Hotărârii de Guvern privind transferul poliției judecătorești în subordinea Ministerului Justiției. Proiectul propune crearea poliției judecătorești, cu statul de autoritate administrativă în subordinea Ministerului Justiției, și, totodată, lichidarea Serviciului Poliției Judecătorești al IGP. Acesta prevede mărirea statelor de personal ale Poliției judecătorești până la 294 unități. La data de 19 decembrie 2014, proiectul a fost remis Guvernului spre examinare
- la 20 februarie 2015, urmare a investiției noului Guvern, proiectul a fost restituit pentru reexaminare. Actualmente, proiectul se află la etapa coordonării repetate cu instituțiile de resort
- adoptarea pachetului de legi ce vizează reformarea Comisiei Naționale de Integritate. În cadrul ședinței Guvernului din 16 iunie 2015, proiectele de legi în acest sens nu au întrunit numărul necesar de voturi și prin urmare nu au fost aprobate

Priorități

- negocierea și semnarea Acordului dintre RM și UE privind procedurile de securitate pentru schimbul de informații clasificate
- adoptarea în lectură finală și implementarea Legii cu privire la Procuratură în conformitate cu recomandările Comisiei de la Veneția
- adoptarea Legii cu privire la participarea Republicii Moldova la misiunile internaționale. Proiectul de lege se află la etapa finală de avizare după care va fi remis Guvernului pentru aprobare
- adoptarea Legii cu privire la restricțiile internaționale. Proiectul de lege a fost remis Parlamentului pentru aprobare
- asigurarea implementării reformei interne a Instituției naționale de protecție a drepturilor omului, conform prevederilor Legii cu privire la Avocatul Poporului. În cadrul ședinței Parlamentului din 31 iulie 2015 a fost adoptată legea privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu Legea 52 din 03.04.2014 cu privire la Avocatul Poporului. Totodată,

- Parlamentul urmează să numească Ombudsmanul pentru protecția drepturilor copiilor, iar Guvernul urmează să asigure Oficiul Avocatului Poporului cu sediu
- ratificarea de către Parlament a Protocolului nr. 12 al CEDO privind interzicerea generală a discriminării
  - extinderea perioadei și implementarea PNADO 2011-2014. Autoritățile naționale sunt în așteptarea documentului consolidat privind evaluarea PNADO 1 și 2 efectuat de către experții desemnați din cadrul CoE și ONU. Documentul va fi consultat cu societatea civilă. În baza concluziilor și recomandărilor sale va fi elaborat PNADO 3, dar acesta va coincide și cu recomandările *Universal Periodic Review* (UPR) 2, care urmează a fi prezentate după evaluarea UPR a RM din toamna anului 2016
  - aprobarea Strategiei Securității Naționale și reformarea Consiliului Suprem de Securitate
  - realizarea reformei Serviciului de Informații și Securitate
  - adoptarea Legii cu privire la apărarea națională
  - crearea și operaționalizarea Centrului Național pentru Managementul Integrat al Crizelor și Acțiunilor de Ordine Publică

JUSTIȚIE, LIBERTATE ȘI SECURITATE

Marea majoritate a acțiunilor din Titlul respectiv au o durată de implementare continuă, pentru cele mai multe dintre ele activitățile fiind deja inițiate.

Autoritățile publice au asigurat o dinamică pozitivă în vederea prevenirii corupției și consolidarea capacităților instituționale în acest sens. În cadrul instituțiilor de stat a fost asigurată funcționarea liniilor fierbinți-anticorupție. De asemenea, a fost înregistrat un progres vizibil în domeniul gestionării frontierei de stat și promovării politicilor migraționale.

În decursul perioadei de raportare, instituțiile responsabile au continuat implementarea reformelor în domeniul combaterii traficului de ființe umane, spălării banilor, terorismului, protecției datelor cu caracter personal și traficului ilicit de droguri, fiind asigurată o conlucrare eficientă atât pe plan național, cât și pe plan internațional. În context, Hotărârea Guvernului nr. 381 aprobată pe 16 iunie 2015 privind modificarea și completarea tabelelor și listelor substanțelor narcotice psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului pentru excluderea consumului a fost suplinită cu 26 de substanțe active noi, utilizate în scopuri medicale, vor fi supuse supravegherii și controlului.

În decursul perioadei de raportare, instituțiile competente în prevenirea și combaterea traficului ilicit de droguri au purtat consultări bilaterale cu Centrul European pentru Monitorizarea Drogurilor și Dependentei de Droguri, subiectele discuțiilor axându-se în mare parte pe mecanismul de monitorizare a consumului de droguri, programele de tratament, reducerea riscurilor și reintegrarea socială a persoanelor dependente de droguri.

În septembrie 2014, sub auspiciile Misiunii EUBAM în Republica Moldova și Ucraina s-a desfășurat operațiunea internațională „Olivia” menită să combată traficul ilicit de droguri.

Cu sprijinul financiar al Biroului ONU pentru Droguri și Criminalitate, Ministerul Afacerilor Interne a fost dotat cu echipament specializat în vederea combaterii mai eficiente a traficului ilegal de substanțe narcotice.

În domeniul justiției și securității au fost desfășurate multiple campanii de informare pentru a sensibiliza societatea cu privire la noile amendamente legislative, iar personalul responsabil de aplicarea în practică a prevederilor legale în cauză a fost instruit corespunzător.

Autoritățile naționale au continuat colaborarea eficientă cu societatea civilă și cu partenerii internaționali.

Dintre progresele cele mai vizibile menționăm:

- semnarea și ratificarea Acordului de Cooperare Operațională și Strategică cu Europol prin intermediul căruia este asigurat schimbul securizat și direct de date între Republica Moldova și cele 28 de state membre ale Uniunii Europene. Acordul contribuie nemijlocit la sporirea eficienței procedurilor de investigare și solicitare a informațiilor în regim de urgență
- încheierea Memorandumului de Înțelegere cu Europol cu privire la securitatea și confidențialitatea informațiilor și lansarea sistemului de transmitere securizată a datelor SIENA care contribuie la schimbul operativ de informații în cadrul investigării infracțiunilor cu caracter transfrontalier, asigurarea suportului analitic și organizatoric conform necesităților organelor de drept ale statelor-membre
- semnarea și ratificarea de către Parlament a Acordului de Cooperare cu Eurojust
- aprobarea Strategiei naționale pentru managementul integrat al frontierei de stat pentru anii 2015-2017
- aprobarea Planului național de acțiuni antidrog pentru anii 2014-2016
- înăsprirea sancțiunilor (creșterea triplă a amenzilor) pentru actele de corupție cu implicarea funcționarilor din sectorul public și extinderea aplicării tehnologiilor informaționale în procesele judiciare (i.e. distribuirea aleatorie a dosarelor, asigurarea înregistrării audio a tuturor ședințelor de judecată etc.)
- elaborarea noului concept al ghișeului unic de documentare a străinilor și lansarea activității Ghișeului unic de documentare al străinilor din mun. Chișinău după renovare
- aprobarea Metodologiei de analiză a riscurilor în domeniul migrației și azilului și de colectare a datelor
- aprobarea Instrucțiunilor referitoare la organizarea și desfășurarea măsurilor necesare pentru combaterea șederii ilegale a străinilor pe teritoriul Republicii Moldova
- publicarea Raportului analitic al Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova pentru perioada anilor 2008 – 2013
- actualizarea scoreboard-ului Parteneriatului de Mobilitate RM-UE pentru perioada anilor 2008 – 2013 și publicarea edițiilor 10 și 11 a Buletinelor informative în cadrul Parteneriatului de Mobilitate RM-UE
- participarea activă în cadrul discuțiilor/negocierilor nivel global pentru aprobarea Agendei ONU pentru Dezvoltare post – 2015, precum și lucrărilor Forumului Global pentru Migrație și Dezvoltare pe parcursul Președinției Turciei la GFMD
- consolidarea dialogului cu Biroul European de Sprijin pentru Azil (EASO).

Acțiunile nerealizate

- Completarea Legii nr.133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative în care au fost propuse completări la Legea nr.133 din 8 iulie 2011 a fost transmis la 10 iunie curent în adresa Cancelariei de Stat.
- Ajustări legislative în vederea revizuirii competențelor și capacităților instituționale ale Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal. La 10 iunie curent, prin scrisoarea nr.04/09-1065 în adresa Cancelariei de Stat a fost transmis proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Priorități

- Amendarea Legii cu privire la testarea integrității urmare Deciziei Curții Constituționale din 15 aprilie 2015. Proiectul de lege în acest sens urmează a fi definitivat și remis, în scurt timp, instituțiilor pentru avizare. Obiectul amendamentelor aduce atingere tehnicilor/procedurii de testare (se exclud provocările și situații virtuale) și introduce controlul judiciar.
- Adoptarea Strategiei pentru Reforma Poliției 2016-2020 prevede servicii de calitate, creșterea capacităților de prevenire și combatere a criminalității organizate și celei transfrontaliere, asigurarea unui management integrat eficient al resurselor umane, inclusiv prin crearea unui centru comun de instruire a organelor de drept.
- Continuarea reformei Departamentului trupelor de carabinieri. Prin reforma Trupelor de carabinieri se urmărește sporirea capacităților Trupelor de Carabinieri, precum și optimizarea capacității de acțiune a TC pentru creșterea calității serviciilor prestate cetățeanului în vederea asigurării ordinii și securității publice prin reorganizarea și profesionalizarea DTC.

- Amendarea cadrului legal (Legea nr. 200 cu privire la regimul străinilor; Legea 270 cu privire la statutul refugiaților). Ministerul Afacerilor Interne prin intermediul proiectului elaborat pentru modificarea și completarea Legii nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova are drept obiectiv aproximarea prevederilor acesteia la Directiva 2008/115/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele și procedurile comune aplicabile în statele-membre pentru returnarea resortisanților țărilor terțe aflați în situație de ședere ilegală, Directiva 2003/86/CE a Consiliului din 22 septembrie 2003 privind dreptul la reîntregirea familiei și Directiva 2003/109/CE a Consiliului din 25 noiembrie 2003 privind statutul resortisanților țărilor terțe care sunt rezidenți pe termen lung. Legea nr. 270 va oferi un cadru solid pentru protecția persoanelor care au nevoie de protecție internațională și ajustarea legislației naționale la standardele europene și internaționale.
- Continuarea cooperării internaționale judiciare în materie civilă și penală. În contextul Consiliului Afaceri Generale și de Politică al Conferinței de la Haga de Drept Internațional Privat, RM i-a fost recomandată aderarea la Convenției de la Haga privind acordurile de alegere a forului din 2005 și a Convenției de la Haga privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă sau comercială din 1970.
- Asigurarea îndeplinirii tuturor condiționalităților premergătoare intrării în vigoare a Acordului de cooperare cu Eurojust. Instituția UE urmează să întreprindă o vizită de studiu în cadrul căreia vor fi examinate atât măsurile întreprinse de către autoritățile naționale în vederea asigurării implementării practice a Acordului, cât și agreate aspectele logistice privind procedura ce vizează schimbul de informații. Necesitatea unei asemenea misiuni de evaluare se încadrează în prevederile articolului 27 ale tratatului în cauză făcând parte din procedurile interne ale Eurojust prevăzute pentru intrarea în vigoare a tratatului.
- Continuarea consolidării capacităților Centrului Național Anticorupție și asigurării independenței și eficienței activității instituției respective.
- Investigarea cazurilor de corupție la nivel înalt.
- Elaborarea politicilor în vederea confiscării și gestionării bunurilor confiscate.

Reforma Administrației Publice

Principala sarcină pusă în fața Guvernului în acest domeniu ține de **reformarea sectorului** în baza unei Strategii cuprinzătoare, care să asigure dezvoltarea instituțională și funcțională a autorităților publice în vederea eficientizării activității acestora, inclusiv prin promovarea unui proces decizional eficace, participativ și transparent. În acest sens în 2014 a fost elaborat proiectul *Foii de parcurs pentru Reforma administrației publice*, care după coordonarea cu partenerii de dezvoltare este în prezent în proces de avizare și urmează a fi promovat spre aprobare de noul Guvern. În același context, urmează a fi adoptate un șir de reglementări și metodologii menite să îmbunătățească activitatea autorităților publice, în special la capitolul prestarea serviciilor.

Printre proiectele elaborate și avizate enumerăm:

- Hotărârea Guvernului privind regulile de procedură ale Guvernului;
- Ghidul metodologic privind analiza ex-ante a impactului politicilor publice și Metodologia privind reingineria serviciilor publice, care se află la etapa de pilotare în instituțiile relevante și urmează a fi ajustate și ulterior aprobate în dependență de rezultatele pilotării.
- Legea cu privire la serviciile publice;
- Proiectul metodologiei universale de stabilire a tarifelor pentru serviciile publice prestate contra plată;

În același timp, au fost atinse progrese remarcabile în **modernizarea serviciilor**, în special prin lansarea portalului www.servicii.gov.md, cea de a 2-a versiune a căruia este în proces de elaborare și urmează a fi funcțională începând cu trimestrul III 2015. Printre e-serviciile sectoriale lansate pe parcursul ultimului an se numără și e-visa, serviciile fiscale, inclusiv e-factura și cele cadastrale (www.evisa.gov.md; www.servicii.fisc.md; <https://servicii.fisc.md/efactura.aspx>; www.cadastru.md). Până la sfârșitul anului 2015 urmează a fi lansate și serviciile guvernamentale Mlog și Mnotify. 19 autorități publice centrale și-au migrat sistemele informaționale pe platforma tehnologică comuna MCloud. <http://mcloud.gov.md/>.

Digitizarea Arhivei Stării Civile (perioada sovietică) a fost finalizată înaintea graficului de implementare: 4.8 mln acte (4 mln acte inițial prevăzute plus 800 mii adiționale) fiind deja digitizate (scanate și cu meta-date atribuite).

Raportul cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public pentru anul 2014 conține o informație amplă despre starea de lucruri în serviciul public din țară și poate fi accesat la adresa: <http://cancelaria.gov.md/lib.php?l=ro&idc=333&>.

Portalul guvernamental www.cariere.gov.md este funcțional: autoritățile publice plasează anunțurile privind funcțiile publice scoase la concurs, în semestrul I 2015 fiind plasate 603 anunțuri.

Referitor la consolidarea capacităților autorităților publice locale, menționăm că se realizează conform termenelor agreate prevederile Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de descentralizare pentru anii 2012-2015 <http://descentralizare.gov.md>.

A fost completat cadrul normativ prin Hotărârea Guvernului nr. 549 din 09.07.2014, cu privire la modificarea și completarea Regulamentului-model al întreprinderii municipale.

Au fost elaborate strategii sectoriale de descentralizare de către Ministerul Educației, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei.

Se află în proces de elaborare proiectul de lege cu privire la proprietatea publică, lege specială în domeniu, care va reglementa regimul juridic aplicabil proprietății publice, competențele autorităților administrației publice centrale și locale în procesul delimitării bunurilor proprietate publică, având în vedere interesul public național și interesele publice ale comunităților locale, interacțiunea și corelația acestora.

A fost elaborat și prezentat Parlamentului pachetul legislativ privind revizuirea actualului sistem instituțional și juridic de delegare a competențelor către autoritățile APL conform principiilor și criteriilor stabilite în Strategia de descentralizare.

Priorități:

- definitivarea și aprobarea cadrului normativ în domeniu, în special a legii privind serviciile publice și a Foii de Parcurș privind reforma administrației publice și metodologiile aferente;
- expertizarea cadrului legal pentru definitivarea procesului de separare a funcțiilor administrației centrale de funcțiile administrațiilor publice locale, prin mecanismele descentralizării și desconcentrării serviciilor publice;
- dezvoltarea capacităților instituționale de atragere a resurselor financiare pentru elaborarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea planurilor urbanistice generale și a strategiilor de dezvoltare locală.

Dialogul economic

Dialogul economic RM-UE a fost unul extrem de intens, atât în cadrul formatelor instituționalizate de cooperare cum ar fi Consiliul de Asociere (16.03.2015) și Comitetul de Asociere în configurația Comerț (05.03.2015), dar și prin intermediul diverselor programe de instruire și vizitelor de documentare. În vederea consolidării capacităților Băncii Naționale, inclusiv în domeniul supravegherii bancare, pe parcursul perioadei ianuarie – august, 2015 reprezentanții BNM au efectuat 3 vizite de studiu TAIEX la instituțiile omoloage din UE, iar în iunie 2015 a fost lansat proiectul de twinning cu băncile centrale din Olanda și România în domeniul reglementării și supravegherii bancare.

Totodată, în pofida progreselor înregistrate, inclusiv adoptarea la 25.07.2014 a Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar – fiscale sau a celei de modificare a legii privind instituțiile financiare, acestea nu sunt considerate drept suficiente de către UE, dezvoltarea sistemului bancar din RM și stabilitatea financiară continuând a fi o preocupare majoră pentru partenerii din Bruxelles.

Reuniunea ordinară a experților RM și UE în domeniu a avut loc în perioada 23-24 iulie 2015, Chișinău, în cadrul clusterului I al Sub-comitetului pentru cooperare economică și sectorială instituit conform AA.

Dreptul societăților comerciale, contabilitate și audit și guvernare corporativă

Au fost atinse mai multe rezultate în ajustarea cadrului normativ național la cerințele UE, în special fiind remarcate modificările și completările aduse la Legea privind societățile pe acțiuni (Legea nr. 106 din 28.05.2015), prin care au fost transpuse prevederile unor Directive UE¹ în vederea echivalării garanțiilor impuse societăților comerciale.

Priorități:

- Aprobarea de către Consiliul de Administrare al CNPF a Codului de Guvernare Corporativă elaborat în conformitate cu prevederile Codului european de guvernare corporativă. Ulterior transpunerii respectivelor prevederi, BNM va coordona și aplica prin reglementările sale, în caz de necesitate, noile cerințe în acest sens.
- Aprobarea de către Consiliul de Administrație al BNM a Regulamentului cu privire la sistemele de control intern în bănci.
- Definitivarea proiectelor de acte ce vor transpune: Directiva UE 2013/34 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi în legislația națională în domeniul contabilității în sectorul corporativ; Directiva

---

¹ a doua directivă 77/91/CEE a Consiliului din 13 decembrie 1976 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, în înțelesul articolului 58 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociațiilor sau terților, în ceea ce privește constituirea societăților comerciale pe acțiuni și menținerea și modificarea capitalului acestora, astfel cum a fost modificată prin Directivele 92/101/CEE, 2006/68/CE și 2009/109/CE.

2006/43 privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate în legislația națională din domeniul auditului în sectorul corporativ.

- Elaborarea și aprobarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în scopul armonizării legislației naționale la Directiva 2009/101/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 de coordonare, în vederea echivalării, a garanțiilor impuse societăților în statele membre, în înțelesul articolului 48 al doilea paragraf din tratat, pentru protejarea intereselor asociațiilor sau terților și la Directiva 2009/102/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 septembrie 2009 în materie de drept al societăților comerciale privind societățile comerciale cu răspundere limitată cu asociat unic.
- Elaborarea planului de acțiuni privind aderare la rețeaua Registrelor Comerciale Europene (EBR).
- Elaborarea și adoptarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 220 din 19 octombrie 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali, în scopul armonizării legislației naționale la Directiva 89/666/CEE din 21 decembrie 1989

Ocuparea forței de muncă, politică socială și egalitatea de șanse

Abordarea strategică față de ocuparea forței de muncă este asigurată prin implementarea Strategiei naționale privind politicile de ocupare a forței de muncă 2007-2015, la 04.06.2015 fiind aprobat în acest sens de către Guvern prin Hotărârea nr. 335 Planul național de acțiuni pentru ocuparea forței de muncă pe anul 2015, costurile de realizare a căruia sunt de 490,4 mil. lei.

O importanță majoră o au progresele înregistrate în încheierea Acordurilor bilaterale cu Statele Membre UE și candidate în domeniul securității sociale. Menționăm cu titlu aparte negocierile purtate cu partea elenă, italiană și turcă, precum și finalizarea cu succes a celor cu partea lituaniană și belgiană prin semnarea Acordului la 1 octombrie 2014 (proiectul de lege pentru ratificare a fost aprobat prin HG nr. 260 din 18.05.2015) și respectiv a Aranjamentului Administrativ de aplicare a Acordului la 20 mai 2015. Au fost inițiate discuțiile privind încheierea unui acord între Guvernul Republicii Franceze și Guvernul Republicii Moldova privind mobilitatea tinerilor specialiști.

În vederea sporirii capacităților, Agenția Națională în domeniul orientării și consilierii în carieră este în proces de implementare cu sprijinul Centrului pentru Educație Antreprenorială și Asistență în Afaceri din Austria a proiectului ”Reconceptualizarea orientării profesionale și consilierii în carieră”.

A fost elaborat proiectul Conceptului birourilor de informare și consultare în domeniul migrației și reintegrării din cadrul agențiilor teritoriale pentru ocuparea forței de muncă. Cu suportul Proiectului NEXUS are loc pilotarea funcționării unor astfel de birouri prin activitatea Centrelor de servicii din Chișinău, Cahul, Edineț și Ungheni. Astfel, circa 1800 de solicitări au fost înregistrate, procesate și documentate, agențiile teritoriale au înregistrat și consiliat peste 2000 de solicitanți, inclusiv on-line.

A fost demarat exercițiul de evaluare a nivelului de transpunere a Observațiilor Finale ale Comitetului ONU pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor, în baza solicitărilor transmise Guvernului Republicii Moldova urmare a susținerii Raportului periodic patru-cinci combinat din 1 octombrie 2013 Geneva, Elveția. Informația în cauză va fi inclusă în raportul național periodic la Convenția ONU asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei, pentru anul 2015.

Pe parcursul perioadei de referință au fost realizate consultări tripartite (cu participarea sindicatelor, patronatelor și Guvernului) pe marginea următoarelor subiecte: 1. definitivarea proiectului Convenției colective (nivel național) pentru aprobarea modificărilor și completărilor ce se operează în Convenția colectivă (nivel național) nr.2 din 9 iulie 2004 „Timpul de muncă și timpul de odihnă” 2. examinarea proiectului de Lege privind soluționarea conflictelor colective de muncă prin mediere și arbitraj 3. examinarea chestiunii privind necesitatea modificării Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr.131 din 8 iunie 2012 în vederea exceptării Inspectoratului de Stat al Muncii de sub incidența acesteia.

A fost elaborat în consultare cu sindicatele și patronatele proiectul Legii pentru modificarea și completarea Codului muncii al Republicii Moldova, cu transpunerea Directivei nr. 91/533/CEE din 14 octombrie 1991 privind obligația angajatorului de a informa lucrătorii asupra condițiilor aplicabile contractului sau raportului de muncă și Directivei nr. 1999/70/CE din 28 iunie 1999 privind acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP. Legea a fost adoptată în primă lectură la 30.07.2015 de către Parlament.

Priorități

- asigurarea adoptării în termen a modificărilor la Codul Muncii;
- lansarea discuțiilor și elaborarea noii Strategii pentru ocuparea forței de muncă pentru următorii ani, începând cu 2016, ținând cont de cele mai bune practici ale UE în domeniu;
- avansarea dialogului cu partenerii din Statele Membre UE în vederea extinderii cadrului legal de protecție socială a cetățenilor RM

Protecția consumatorilor

Dialogul cu UE în acest domeniu a fost marcat de vizita Comisarului European pentru Sănătate și Protecția Consumatorilor Tonio Borg în iulie 2014 la Chișinău.

Totodată, pe parcursul perioadei de raportare a avansat procesul de armonizare a legislației naționale în domeniu, remarcându-se în special succesul în transpunerea Directivei ce vizează încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare de consum prin Legea nr.157 din 18 iulie 2014.

Adițional, prin Hotărârea Guvernului nr. 895 din 27 octombrie 2014 a fost modificat regulamentul de Activitate a Agenției Naționale pentru Protecția Consumatorilor, extinzându-se și precizându-se competențele acesteia, inclusiv în raport cu petiționarii.

În scopul eficientizării controlului și supravegherii de stat a activității de întreprinzător și, implicit, al majorării beneficiului public prin maximizarea randamentului autorităților cu competențe de control la efectuarea controalelor în temeiul prevederilor legislației în vigoare au fost aprobate 5 metodologii sectoriale de planificare a activității de control pentru următoarele organe de control responsabile de supravegherea pieței: Agenția pentru Protecția Consumatorilor, Inspectoratul Principal de Stat pentru Supravegherea Tehnică a Obiectelor Industriale Periculoase, Inspectoratul Energetic de Stat, Inspecția de Stat în Construcții, Inspectoratul Ecologic de Stat, Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor).

Totodată, Legea cadru privind supravegherea pieței, care vine să transpună Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor, ulterior aprobării de către Guvern la 26.06.14 și înregistrării în Parlament cu nr. 250 la data de 27.06.2014 a fost returnată după instituirea noii legislaturi. În semestrul I curent, proiectul respectiv a fost revizuit, consultat cu instituțiile de resort și remis Guvernului spre aprobare.

Pentru sporirea gradului de informare și educare a consumatorilor pe parcursul perioadei de raportare au fost desfășurate un șir de activități, inclusiv peste 200 de vizite de consultanță în diverse localități, unități comerciale, piețe și instituții de învățământ; au fost acordate 1906 consultații prin intermediul liniei telefonice directe; au fost soluționate 1224 petiții; acordată asistență juridică consumatorilor, cu 439 de participări în instanța de judecată. În scopul asigurării conformității, siguranței și respectării prevederilor normelor metrologice ale produselor/serviciilor plasate pe piață au fost efectuate 1944 de controale inopinate și planificate.

A continuat activitatea autorităților de reglementare privind completarea cadrului legal și normativ care reglementează cerințele de siguranță față de grupele de produse concrete prin elaborarea reglementărilor tehnice noi și perfecționarea celor în vigoare și altor acte normative necesare.

Consolidarea capacităților instituționale de aplicare a protecției consumatorului a fost asigurată inclusiv prin instruirea funcționarilor vizați, o atenție aparte fiind acordată sectorului siguranței alimentare și sănătății publice.

Priorități

- promovarea adoptării Legii de modificare și completare a Legii nr. 422-XVI din 22 decembrie 2006 privind securitatea generală a produselor (*Proiectul a fost examinat și aprobat în ședința Guvernului din 03.06.2015*);
- promovarea adoptării Proiectului de lege privind drepturile consumatorilor la încheierea contractelor (*Proiectul a fost examinat și aprobat în ședința Guvernului din 16.06.2015*);
- promovarea adoptării Legii pentru modificarea și completarea Codului Civil. (*Proiectul a fost examinat și aprobat în ședința Guvernului din 16.06.2015*);
- promovarea spre adoptare a proiectului de Lege privind supravegherea pieței și a concepției și regulamentul privind funcționarea sistemului național informațional de supraveghere a pieței și a modului de furnizare a informațiilor și preluarea acestora;
- aprobarea proiectului de lege cu privire la răspunderea operatorilor aerieni și cerințele de asigurare pentru daunele cauzate în legătură cu operațiunile aeriene civile;
- aprobarea Hotărârii de Guvern privind modificarea Hotărârii Guvernului nr.1034 din 16 octombrie 2000 „Privind aprobarea Programului Național de Facilitare a Transporturilor Aeriene”

Statistica

Are loc un dialog intens cu partenerii UE, în special oficiul Eurostat și birourile de statistică din Statele Membre UE în vederea implementării indicatorilor de calitate în sistemul național de statistică.

În conformitate cu recomandările incluse în Agenda de Asociere se lucrează asupra reanimării Consiliului Statistic prin includerea activității acestuia în procesul de luare a deciziilor.

În partea ce ține de consolidarea cadrului instituțional, menționăm și elaborarea proiectului de lege pentru introducerea modificărilor și completărilor în Legea cu privire la statistica oficială, inclusiv aspecte ce țin de independența profesională a directorului general al Biroului Național de Statistică conform principiilor fundamentale ale statisticii oficiale, precum și a Codului Statistic European de Bune Practici.

Sub aspect practic, au fost realizate un șir de măsuri în vederea racordării sistemului statistic la practicile UE:

- au fost evaluate statisticile privind accidentele de muncă deținute de Biroul Național de Statistică, în raport cu normele europene;
- au fost dezvoltate capacitățile Inspectoratului de Stat al Muncii în producerea statisticilor privind accidentele de muncă conform normelor europene;
- începând cu 1.01.2015 a demarat procedura de colectare și prelucrare a datelor lunare privind sectorul energetic;;
- a fost elaborat în comun cu experții din partea Organizației pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO) proiectul registrului producătorilor agricoli pe baza datelor RGA – 2011;
- s-a realizat calculul SIFIM în conformitate cu metodologia Sistemului Conturilor Naționale al ONU, versiunea 2008 pentru anul 2014 și trimestrul I 2015;
- au fost actualizate metadatele privind Obiectivele Dezvoltării Mileniului;

Totodată, în contextul implementării ediției a VI-a a metodologiei de elaborare a conturilor internaționale macroeconomice, BNM: 1. A actualizat sursele de date 2. sub-contul ”Servicii internaționale” s-au realizat un șir de concretizări metodologice (clarificări aferente serviciilor comerciale, a primelor și bonusurilor); 3. la articolul Activele de rezervă a fost elaborată sectorizarea hârtiilor de valoare pe termeni de scadență pentru perioada 2012 – tr. 1, 2015, trimestrial; 4. la articolul

Investiții directe – pasive pentru indicatorii capital social și instrumente de datorie a fost elaborată statistica trimestrială, în baza principiului valorii de bilanț; 5. a fost modificată metodologia de elaborare a statisticii transferurilor în favoarea persoanelor fizice prin băncile din Moldova în bază netă și elaborată statistica pentru intrările în bază bruto pentru perioada 2014 - mai 2015, lunar

Este în proces de elaborare metodologia de calcul a contului de producție pe agricultură, silvicultură, economia vînatului și pescuitului în conformitate cu Sistemul European al Conturilor Economice pe agricultură și silvicultură (a fost elaborată partea I ” Calculul volumului producției agricole în prețuri curente și comparabile” în conformitate cu EAA.

Cu titlu aparte menționăm importanța desfășurării în 2014 a Recensămîntului populației și al locuințelor în conformitate cu recomandările Conferinței Statisticienilor Europeni pentru runda 2010 a recensămîntelor populației și locuințelor.

Priorități:

- reanimarea Consiliului Statistic;
- aprobarea modificărilor la Legea privind statistica oficială;
- finalizarea procesului de prelucrare a datelor Recensămîntului populației 2014;
- aprobarea de către Guvern a Regulamentului privind rapoartele statistice referitoare la transportul aerian de pasageri, mărfuri și poștă;
- încheierea acordului de colaborare între BNM și BNS pînă la sfîrșitul anului 2015;
- asigurarea calculării unui „indice armonizat al prețurilor de consum” (IAPC) conform standardelor UE.

Gestionarea finanțelor publice: politica bugetară, controlul intern, inspecția financiară și auditul extern

Politica bugetară

În vederea aplicării standardelor internaționale, precum și a bunelor practici ale UE în acest domeniu, care vor contribui la dezvoltarea unui sistem modern de gestionare a finanțelor publice în Republica Moldova, bazat pe dezvoltarea durabilă a finanțelor publice, consolidarea disciplinei bugetar fiscale și asigurarea gestionării eficiente și transparente a resurselor financiare publice, menționăm importanța adoptării la 25 iulie 2014 a Legii 181 privind finanțele publice și responsabilității bugetare-fiscale, compatibilă cu principiile de bază ale UE și cu principiile internaționale în materie de transparență, responsabilitate, economie, eficiență și eficacitate.

Concomitent, în scopul asigurării implementării Legii în cauză a fost elaborată Clasificația bugetară nouă aliniată la COFOG și GFS 2001, aprobată prin Ordinul ministrului finanțelor nr.190 din 31.12.2014, și Setul metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului aprobat prin Ordinul ministrului finanțelor nr.191 din 31.12.2014, cu aplicabilitate începînd cu planificarea bugetară pe anii 2016-2018.

În conformitate cu prevederile respectivei legi, întru implementarea noilor reguli în ceea ce privește *evidența contabilă și raportarea bugetului* au fost aprobate:

- normele metodologice privind executarea de casă a bugetelor componente ale bugetului public național prin sistemul trezorerial al Ministerului Finanțelor prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 65 din 15 mai 2015;
- planul de conturi contabile în sistemul bugetar și Normele metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar prin Ordinul ministrului finanțelor nr. 66 din 15 mai 2015.

În prezent, se desfășoară testarea aplicării normelor nominalizate mai sus în Sistemul Informațional de Management Financiar al Ministerului Finanțelor.

În contextul dezvoltării capacităților autorităților publice centrale și locale întru implementarea reformelor în domeniul finanțelor publice, în perioada octombrie 2014 – martie 2015, Ministerul

Finanțelor a desfășurat câteva cicluri de instruire, axate pe aplicarea noii clasificării bugetare și a noii metodologii de elaborare, aprobare și modificare a bugetului, elaborate în corespundere cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014, precum și a modului de planificare bugetară în cadrul noului sistem informațional de management financiar (SIMF), care urmează a fi aplicate începând cu ciclul de planificare bugetară pe anii 2016-2018. Astfel, în octombrie – decembrie 2014 au fost instruite circa 114 persoane din 51 autorități publice centrale. Ulterior, în perioada 23 februarie - 6 martie 2015, a avut loc instruirea a 73 formatori din cadrul direcțiilor finanțe ale unităților administrativ-teritoriale în domeniul planificării bugetare. În prezent, Ministerul Finanțelor oferă suport autorităților publice centrale și locale în instruirea extinsă la nivel central și local (cu implicarea instituțiilor din subordine) privind aplicarea noului SIMF ciclul bugetar 2016-2018.

Prin Legea nr. 267 din 1 noiembrie 2013 au fost operate modificări și completări la Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale și Codul Fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997, prin care a fost instituit un nou sistem de formare a bugetelor locale, care începând cu 1 ianuarie 2015 este aplicat în toate unitățile administrativ-teritoriale. Astfel, principalele particularități ale noului sistem sunt:

- nu mai există raporturi financiare de subordonare între autoritățile publice locale de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea;
- există predictibilitate pentru planificare strategică, transparență și stabilitate;
- autoritățile publice locale sunt interesate în dezvoltarea și valorificarea bazei fiscale locale, în colectarea mai eficientă a taxelor și impozitelor locale;
- autoritățile publice locale dispun de posibilitatea de a aloca cheltuielile în funcție de prioritățile locale.

Începând cu 01.05.2015, prin Legea nr.71 din 12.04.2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ce ține de realizarea politicii fiscale, vamale și bugetare pentru anul 2015 și perfecționarea legislației fiscale, vamale și bugetare, a fost extinsă baza impozabilă a taxei pentru dispozițiile publicitare cu panourile pentru reclamă, publicitate, alte informații ale agenților economici care le utilizează în scopuri proprii în locul în care aceștia își desfășoară activitate de întreprinzător (inclusiv denumirea agentului economic) sau oricare alt loc.

Controlul intern, inspecția financiară și auditul extern

Regulamentul – cadru de activitate a serviciilor financiare a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 433 din 15 iulie 2015. La nivelul APC sunt create 24 subdiviziuni de audit intern (în care activează 38 auditori interni), dintre care 4 subdiviziuni de audit intern nu sunt funcționale. 21 APL de nivelul II dispun de unitate de audit intern (în care activează 23 auditori interni), dintre care 8 subdiviziuni nu sunt funcționale.

Întru conștientizarea necesității de creare a unităților de audit intern în cadrul APL de nivelul II, au fost organizate seminare cu președinți/vicepreședinți de raion și primari/viceprimari privind răspunderea managerială și controlul financiar public intern.

În domeniul auditului intern au fost desfășurate 4 seminare de instruire (în total - 2216 om-ore). În domeniul managementului financiar și controlului (MFC) au fost desfășurate 2 seminare de instruire (în total - 1368 om-ore).

Priorități

Implementarea recomandărilor Comisiei Europene, urmare misiunii de evaluare din martie 2015, în special:

- o cooperare mai strânsă și o coordonare eficientă a reformelor privind controlul intern, eventual desfășurarea de către Guvern a unei ședințe speciale dedicate reformei CFPI privită ca un instrument eficient în promovarea și derularea reformelor, creșterea gradului de conștientizare a managementului instituțiilor de stat privind componentele și principiile controlului intern;

- îmbunătățirea sistemului de control intern și a responsabilității prin creșterea gradului de conștientizare la nivel de conducere a mediului de control intern, de gestionare a riscului, controlul activităților și auditul intern;
- stabilirea unei legături clare între activitățile legate de reforma CFPI și cea a administrației publice pentru a permite delegarea eficace a responsabilității manageriale orientate spre rezultate.
- Propunerea Parlamentului de a stabili un sub-comitet privind activitatea auditului extern în cadrul Comisiei parlamentare economie, buget, finanțe;

Fiscalitate

Obiectivele politicii fiscale pentru anul 2015 și-au găsit realizare în Legea nr.71 din 12.04.2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative ce țin de politica fiscală, vamală și bugetară pentru anul 2015 și perfecționarea legislației fiscale, vamale și bugetare,, și sunt orientate spre asigurarea echității, stabilității și transparenței fiscale, optimizarea presiunii fiscale, simplificarea administrării fiscale, facilitarea comerțului legal, îmbunătățirea și simplificarea sistemelor fiscale naționale.

Mai mult ca atât, urmare adoptării legii respective, începînd cu 01.05.2015, a fost asigurată continuarea armonizării cotei accizului pentru țigările cu filtru prin modificarea acesteia de la „75 lei/1000 țigărete + 24%” la „200 lei/1000 țigărete + 18%”.

Cooperarea la nivel bilateral pentru dezvoltarea transparenței și schimbului de informație între autoritățile fiscale, este asigurată în conformitate cu Convenția Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală și conform tratatelor bilaterale de evitare a dublei impuneri.

A fost elaborat un proiect de acord de colaborare cu statele membre UE în partea ce ține de schimbul de informație referitor la patrimoniul și veniturile atât ale contribuabililor rezidenți, cât și ale celor nerezidenți. Totodată, în proces de avizare finală se află Acordul cu privire la asistența administrativă reciprocă în domeniul schimbului de informații fiscale cu Administrația Fiscală a Lituaniei.

În vederea perfecționării practicii de achitare a obligațiilor față de buget, în special pentru implementarea contului unic de achitare, au fost inițiate discuții în format extins cu participarea Ministerului Finanțelor, Casei Naționale de Asigurări Sociale, Companiei Naționale de Asigurări în Medicină. Mai mult ca atât, cu sprijinul Centrului e-Guvernare au fost examinate posibilitățile de utilizare a sistemului de achitare MPay pentru implementarea Contului unic de achitare a obligațiilor fiscale.

Prin Ordinul IFPS nr. 1720 din 04.12.2014 a fost aprobată Metodologia de estimare a decalajului fiscal. De asemenea, a fost inițiată procedura de elaborare a Sistemului de analiză a riscurilor de conformare, care are drept scop optimizarea administrării fiscale prin asigurarea planificării controalelor fiscale și promovării conformării fiscale voluntare a contribuabililor în baza analizei riscurilor.

Priorități

- Armonizarea legislației fiscale naționale la: Directiva 2006/112/EC din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun a taxei pe valoarea adăugată; Directiva 2007/74/CE a Consiliului din 20 decembrie 2007 privind scutirea de taxa pe valoarea adăugată și de accize pentru bunurile importate de către persoanele care călătoresc din țări terțe; Directiva 2008/118/CE a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind regimul general al accizelor; Directiva 2011/64/UE a Consiliului din 21 iunie 2011 privind structura și ratele accizelor aplicate tutunului prelucrat; Directiva 92/83/CEE a Consiliului din 19 octombrie 1992 privind armonizarea structurilor accizelor la alcool și băuturi alcoolice și a treisprezecea directivă 86/560/CEE a Consiliului din 17 noiembrie 1986 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri; Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității.

- Perfecționarea mecanismelor și instrumentelor software în scopul depistării rapide a fraudelor fiscale și planificării controalelor în baza analizei de risc.
- Consolidarea capacităților Serviciului Fiscal de Stat, inclusiv modificarea legislației în scopul investiției Serviciului Fiscal de Stat cu atribuții de investigare și urmărire penală.

Politica industrială și antreprenorială

Prin Hotărârea Guvernului nr. 397 din 16.06.2015 a fost aprobat noul Plan de acțiuni pentru anii 2015-2017 privind implementarea „Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020”, ceea ce va impulsiona ajustarea și aprobarea actelor legislative și normative tangențiale

Cu suportul OECD și ETF s-a organizat reuniunea părților interesate la nivel de țară, în cadrul căreia experții OECD au prezentat rezultatele evaluării Small Business Act în RM și recomandările studiului SBA, fiind stabilite parteneriate în vederea implementării acestora (prin elaborarea propunerilor de ajustare a legislației naționale la principiile SBA).

În vederea implementării foii de parcurs pentru ameliorarea competitivității în RM, a fost aprobată *Metodologia de evaluare a competitivității RM* de către Consiliului pentru Competitivitate.

Totodată, în mod cert realizarea principală constă în semnarea la 29 septembrie 2014 cu UE a Acordului privind participarea la Programul pentru Competitivitatea Întreprinderilor și a Întreprinderilor Mici și Mijlocii 2014 – 2020 (COSME) ratificat de Parlament la 20.02.2015. Astfel, Moldova a devenit prima țară - membră a Parteneriatului Estic ce aderă la COSME. În vederea promovării proiectelor de transfer tehnologic a fost elaborat și “Ghidul de aplicare pentru Programul COSME 2015”.

În vederea susținerii infrastructurii de inovare a fost aprobată finanțarea a 4 proiecte de dezvoltare a infrastructurii, 3 dintre acestea prevăzând crearea laboratoarelor specializate.

A fost acordată asistență companiilor participante la concursul proiectelor de inovare și transfer tehnologic în vederea promovării proiectelor acestora în cadrul Programului „Orizont 2020”.

Se acordă asistență de mentorat start-up-urilor inovaționale și întreprinderilor de tip spin-off. În anul 2015, 12 start-up-uri care au aplicat la concursul proiectelor de inovare și transfer tehnologic, au beneficiat de asistența în elaborarea studiilor de fezabilitate; 20 de start-up-uri au beneficiat de asistența în vederea elaborării proiectelor de vouchere inovaționale.

Pentru dezvoltarea cadrului normativ în vederea implicării clusterelor naționale în rețelele europene existente Ministerul Economiei elaborează proiectul Strategiei comune și a Planului de dezvoltare durabilă a clusterelor în zona SEE (Europa de sud Est) cu implicarea Republicii Moldova în acestea, cu suportul Proiectului „ClusterPoliSEE”.

În scopul creării condițiilor pentru dezvoltarea industriei tehnologiei informației și sporirea competitivității pe plan internațional a produselor și serviciilor TI din Moldova, prin Hotărârea Guvernului nr. 254 din 14.05.2015 a fost aprobată Strategia de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021.

Printre obiectivele specifice ale acesteia sunt: creșterea până în anul 2021 a numărului personalului calificat angajat în industria TI până la 18000 de persoane; sporirea, până în anul 2021, a numărului companiilor TI active până la 600 de companii și a cifrei de afaceri a acestora până la 260 mil. dolari SUA; extinderea, până în anul 2021, a piețelor de export pentru produsele și serviciile TI din Moldova în America de Nord și UE, precum și atragerea în Moldova a oficiilor de producere a companiilor TI multinaționale”. În vederea creării premiselor necesare pentru impulsivarea dezvoltării industriei tehnologiei informației orientate la export, în data de 31.07.2015, a fost examinat și aprobat în prima

lectură a ședinței plene a Parlamentului Republicii Moldova, proiectul de Lege privind parcurile din industria tehnologiei informației.

Obiectivul general al proiectului de Lege constituie implementarea modelului inovativ de impozitare pentru rezidenții parcurilor IT, prin aplicarea unui impozit unic în mărime de 7%, aplicat pe volumul de vânzări. De asemenea, se propune scutirea rezidenților parcurilor IT de plata taxelor vamale și TVA la importul de tehnică de calcul și echipamente, necesare pentru realizarea activității rezidenților IT parcului”.

Priorități:

- Elaborarea și implementarea unor programe de suport pentru creșterea și internaționalizarea IMM-urilor
- Elaborarea și implementarea schemelor de garantare a creditelor, fiind în curs de elaborare modificări la acordul de colaborare cu băncile partenere. Acestea vor permite eficientizarea procedurilor de garantare și îmbunătățirea relațiilor de colaborare cu băncile. ODIMM, în colaborare cu Unitatea de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale, a inițiat procedura de contractare a unei companii IT pentru a elabora Sistemul Informațional de Management FGC. Noul soft va permite optimizarea procesului de aplicare și procesare a garanțiilor, de stocare a informației cu privire la portofoliul de garantare, de raportare și îmbunătățirea colaborării cu băncile partenere.
- Elaborarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Codului cu privire la știință și inovare.
- Elaborarea în redacție nouă a proiectului de lege cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare.
- Introducerea modificărilor în cadrul legislativ referitoare la noțiunile de cluster și dezvoltarea clusterială.
- Definitivarea și adoptarea legii cu privire la finanțarea venture (de risc) a activității inovaționale. Crearea și consolidarea Consiliului consultativ pentru IMM, în conformitate cu termenii prevăzuți în Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sectorului întreprinderilor mici și mijlocii pentru anii 2012-2020, pentru anii 2015-2017 (aprobat prin HG nr. 397 din 16. 06.2015).

Agricultura și dezvoltarea rurală

Sectorul dat se dezvoltă având la bază Strategia națională în domeniul Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru 2014-2020, elaborată și consultată cu partenerii UE și respectiv aprobată prin HG 409 din 04.06.2014. În vederea asigurării unei implementări eficiente a fost elaborat și Planul de Acțiuni pentru implementarea Strategiei, document remis Guvernului spre aprobare în mai 2015.

În materie de transpunere a legislației sunt în proces de aprobare proiecte de acte normative ce vizează sectorul: - vitivinicol; - protecției indicațiilor geografice, denumirilor de origine și a specialităților tradiționale garantate; - producției agroalimentare ecologice; - comercializării hameiului, semințelor de plante furajere, porumbului, sorgului și semințelor de cartofi; - clasificării sistemului de etichetare a cărnii de vită, mînzat și a produselor de carne de vită și mînzat; - clasificării carcaselor de bovine, porcine și ovine; - analizei și evaluării calitative a laptelui și a produselor lactate.

A fost aprobată prin Hotărîrea Guvernului 356 din 11.06.2015 Reglementarea Tehnică „Organizarea pieței vitivinicole” care prevede procedurile de înregistrare a agenților economici producători de produse cu IG și DOP, procedurile privind omologarea caietelor de sarcini „IG” și „DOP” precum și sistemul de calitate a produselor IG și DOP.

Continuă implementarea proiectului Băncii Mondiale „Agricultura Competitivă” și în special a Componentei 3 „Sporirea productivității solurilor prin intermediul managementului durabil al terenurilor”, care cuprinde măsuri de consolidare a productivității terenurilor prin integrarea gestionării durabile a acestora și a bunelor practici agricole și de mediu.

De asemenea, a continuat proiectul „Suportul procesului de adaptare națională a Republicii Moldova la schimbările climatice”, în cadrul căruia a fost efectuat un studiu privind evaluarea vulnerabilității sectoarelor-cheie ale economiei naționale la schimbările climatice, inclusiv și pentru sectorul agricultură, fiind elaborate măsuri concrete de adaptare la schimbările climatice în acest sector.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 352 din 10.06.2015 a fost aprobat Regulamentul cu privire modul repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare pentru producătorii agricoli pentru anul 2015, în sumă de 610 milioane lei, măsurile căruia sunt direcționate pentru implementarea priorităților Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală a Republicii Moldova 2014-2020.

Au fost negociate și semnate următoarele proiecte și programe de asistență externă, în contextul facilitării accesului la piețele de capital:

- Acordul de finanțare a Programului European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală pentru țările din vecinătatea Uniunii Europene (ENPARD) 2015-2017, cu un buget total de 64 milioane EUR.
- Acordul de finanțare suplimentară dintre Republica Moldova și Asociația Internațională pentru Dezvoltare în vederea realizării proiectului „Agricultura competitivă”, (Credit nr. 5639-MD) în sumă de 12 milioane USD.

Pescuitul și politica maritimă

A fost consolidată cooperarea cu statele vecine în domeniu, fiind organizate acțiuni comune de inspecție și control pe ambele maluri ale r. Prut și lacul de acumulare Stînca-Costești cu instituțiile abilitate ale României, Agenția Națională pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA). În comun cu partea română a fost stabilită perioada de prohibiție a pescuitului în r. Prut și lacul de acumulare Costești-Stînca, cu o durată de 60 zile consecutive, de la 11 aprilie pînă la 9 iunie 2015.

Proiectul de lege de modificare și completare a Legii nr. 149-XVI din 8 iunie 2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura se află la etapa de avizare și consultare publică. În vederea promovării dezvoltării durabile în sectorul de pescuit, a fost inițiată procedura de modificare și completare a Codului contravențional, astfel încît ajustarea legii să includă prevederi de înăsprire a penalităților pentru braconaj și pescuit ilicit.

Colectarea datelor economice cu privire la capturi, debarcări, date biologice și economice se efectuează de către Serviciul Piscicol al Ministerului Mediului și se înregistrează în Registre speciale ținute de acest Serviciu.

Priorități:

- Definitivarea și promovarea proiectelor de lege de modificare și completare a Codului Contravențional și a Legii nr.149-XVI din 8 iunie 2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura, precum și Regulamentului privind pescuitul sportiv (de amatori) și industrial-comercial în bazinele acvatice industriale.
- Elaborarea și implementarea planului național de acțiuni privind dezvoltarea sectorului piscicol și conservarea resurselor genetice piscicole în bazinele artificiale ale Republicii Moldova.
- Elaborarea și implementarea Regulamentului privind comercializarea produselor piscicole.

Cooperarea în sectorul energetic

Realizarea majoră în sectorul securității energetice al RM o constituie diversificarea căilor de aprovizionare cu resurse energetice în domeniul gazului prin construcția și darea în exploatare la 27 august 2014 a gazoductului Ungheni-Iași.

În plan legislativ, până în prezent, RM a reușit să-și aproximeze progresiv legislația în domeniul sectorului energetic cu 13 din cele 43 de acte normative ale UE conform AA: adoptarea Legii nr.92 din 29.07.2014 mai cu privire la energia termică și promovarea cogenerării; a Legii nr. 128 din 11.07.2014 privind performanța energetică a clădirilor; intrarea în vigoare a Legii nr. 44 din 27.03.2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic și a Legii nr. 151 din 17.07.2015 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic; HG nr. 1003 din 10.12.2014 prin care au fost transpuse 7 directive europene privind etichetarea și informațiile standard despre produs, a consumului de energie și de alte resurse al produselor cu impact energetic din UE.

În partea ce ține de eficiența energetică, ulterior adoptării la 11.07.2014 a Legii nr. 128 privind performanța energetică a clădirilor, cerințele minime de performanță energetică a clădirilor au fost prezentate la evenimente organizate pentru specialiști. Metodologia de calcul a performanței energetice a clădirilor este în proces de finalizare, rămânând precizarea parametrilor naționali.

Au fost finalizate și procedurile în vederea participării RM la Programul de Eficiență Energetică și Mediu în Europa de Est (Energy Efficiency and Environment in Eastern Europe Programme E5P), ș.a. 16 octombrie 2014 Guvernul semnând un Acord de contribuție cu BERD cu privire la participarea Republicii Moldova în cadrul E5P. La 16 iulie 2015 la Chișinău s-a desfășurat și prima ședință a board-ului E5P în Republica Moldova, unde au fost prezentate proiecte spre finanțare în domeniul eficienței energetice, primul identificat și aprobat fiind Proiectul de termoficare CET-Nord.

Priorități

- Adoptarea Legii privind energia regenerabilă
- Adoptarea Legii privind gazele naturale și a Legii privind energia electrică (pachetul III)
- Aprobarea Regulamentului privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale
- Aprobarea Regulamentului privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică
- Aprobarea Regulamentului privind la mecanismele de soluționare a problemei congestiilor în sistemului electroenergetic
- Transpunerea Directivei 2009/33/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea vehiculelor de transport rutier nepoluante și eficiente din punct de vedere energetic în legislația națională
- Urmare a aprobării Legii nr. 151 din 17.07.2015 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului privind transpunerea a 7 Regulamente UE (inclusiv Regulamentele 347/2010, 245/2009, 244/2009, 640/2009)
- Efectuarea modificărilor la Legea nr. 461-XV în 30 iulie 2001 privind piața produselor petroliere.

Transporturi

Pe parcursul perioadei de raportare, cooperarea RM cu UE a avut loc pe mai multe dimensiuni, îndeosebi luând în considerare și integrând progresele realizate în temeiul diverselor platforme de cooperare în materie de transport, cum ar fi :

- Panelul pentru transport din cadrul Parteneriatului Estic (prin care se interacționează cu DG MOVE)
- Comisia Dunării, Grupul de Lucru și Grupul Director pentru prioritatea 1A și 1B al Strategiei UE pentru Regiunea Dunării (prin care se interacționează cu DG REGIO și DG MOVE); Grupul de lucru privind cooperarea dintre UE și statele Mării negre (prin care se interacționează cu DG MARE)
- Coridorul de transport Europa-Caucaz-Asia (TRACECA)
- EUROCONTROL și EASA.

Sectorul rutier. Una din cele mai mari realizări în acest sector îl constituie aprobarea prin Legea nr.150 din 17.07.2014 a Codului Transporturilor Rutiere care vine să transpună parțial 9 acte europene, dintre care 6 directive și 3 regulamente stipulate în AA.

Adoptarea prezentului Cod contribuie la garantarea aplicării uniforme și eficiente a normelor legale, precum și la sporirea competitivității operatorilor de transport rutier. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art.126 al.(4), stațiile de inspecție tehnică au fost dotate cu utilaj de calcul conectat la programul unic de evidență a unităților de transport care au fost supuse inspecției tehnice periodice SIA”AUTOTEST”.

A continuat implementarea prevederilor Strategiei naționale pentru siguranță rutieră, fiind desfășurat un complex de acțiuni orientate spre asigurarea ordinii publice și prevenirii accidentelor rutiere. Un succes aparte îl constituie dezvoltarea mecanismului privind gestionarea eficientă a traficului, prin lansarea la 30.06.2014 a Sistemului de Monitorizare și Control Trafic care include 350 camere video, 43 de radare, ce permite monitorizarea a 41 de intersecții din capitală, extins ulterior și pe câteva trasee naționale.

Cît privește siguranța traficului rutier, în data de 3 iulie 2015 Parlamentul a adoptat în cea de-a doua lectură proiectele de legi privind aderarea Republicii Moldova la (i) Convenția asupra semnalizării rutiere, (ii) Acordul European de completare a Convenției asupra Semnalizării Rutiere și (iii) Protocolul privind marcajele rutiere.

Sectorul aerian. La data de 26.06.2015, Republica Moldova a depus instrumentul de aderare la Convenția de la Cape Town privind garanțiile internaționale în materie de echipamente mobile și protocoalele acesteia, creând astfel noi oportunități de dezvoltare pentru flota aeriană.

Dezvoltarea infrastructurii. În conformitate cu normele tehnice și standardele europene, au fost elaborate și aprobate prin Ordinele Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor un șir de documente în vederea unei mai bune identificări și evaluări a proiectelor de infrastructură pentru diferitele moduri de transport, inclusiv:

- Ghidul de evaluare a stării lucrărilor de artă pe baza funcționalității (CP D.02.06-2014);
- Recomandări privind proiectarea străzilor și drumurilor din localitățile urbane și rurale (CP D.02.11-2014);
- Cerințe tehnice generale privind parapetele de siguranță pe podurile, amplasate pe autostrăzi (CP D.02.07-2014);
- Recomandări privind depistarea și înlăturarea fâgașelor de pe îmbrăcămințile rutiere suplă (CP D.02.09-2014);
- Recomandări metodice de regenerare a îmbrăcăminților rutiere și a fundațiilor prin metode de reciclare la rece (CP D.02.12-2014);
- Normativele necesarului de utilaje și echipamente rutiere pentru întreținerea drumurilor (CP D.02.15-2014);
- Recomandări de utilizare a elementelor de protecție pe podurile rutiere (CP D.02.19-2014).

Pe direcțiile de conexiune cu TEN-T se reabilitează următoarele sectoare de drumuri: M3 Chișinău-Giurgiulești sectorul km 96 - km 151 (55 km); M3 Chișinău-Giurgiulești sectoarele km 151 - km 171; km 179 - km 190 (31 km). A fost lansată licitația pentru reabilitarea drumului național: R16 Bălți-Fălești-Sculeni sectorul km 4,8-km 59,4 (54,6 km). Pentru anul 2015, se preconizează organizarea negocierilor trilaterale RM – România - Ucraina privind mecanismul de finanțare a proiectelor coridoarelor de transport în cadrul OCEMN și Strategiei UE privind Regiunea Dunării.

Priorități:

- Finalizarea procedurilor pentru aderarea RM la Convențiile menționate în AA
- Urgentarea procedurilor de transpunere a angajamentelor asumate în cadrul Acordului cu privire la Spațiul Aerian Comun cu UE (prezentarea în adresa UE a calendarului de transpunere)

- Întreprinderea măsurilor necesare în vederea scoaterii Republicii Moldova din lista neagră a Memorandumului de Înțelegere de la Paris
- Definitivarea elaborării și aprobării HG privind accelerarea introducerii cerințelor referitoare la coca dublă sau a unor standarde de proiectare echivalente pentru petrolierele cu coca simplă (pentru transpunerea Regulamentului nr. 417/2002)

Este necesară aprobarea în perioada imediat următoare a următoarelor acte normative:

- Regulamentul privind condițiile de montare, reparare și verificare a tahografelor și limitatoarelor de viteză
- Regulamentul privind eliberarea, înlocuirea, schimbarea și înnoirea cartelelor tahografice, precum și pentru descărcarea și stocarea datelor din tahografele și cartelele tahografice
- Regulamentul privind transportul auto de mărfuri periculoase
- Regulamentul privind transportul de marfă pe calea ferată
- Proiectul HG privind nivelul minim de formare a navigatorilor, (pentru transpunerea Directivei 2008/106/CE)
- Proiectul HG privind reglementările tehnice și a procedurilor de control (menit să transpună Directivele 2006/87/CE, 2008/106/CE, 336/2006, și 2005/65/CE, precum și Regulamentul (UE) CE nr.782/2003)
- Proiectul HG privind nivelul minim de formare a navigatorilor (pentru transpunerea Directivei 2008/106/CE)
- Proiectul HG privind consolidarea securității navelor și a instalațiilor portuare (pentru transpunerea Directivei 2005/65/CE și a Regulamentului (CE) nr. 725/2004)
- Proiectul Hotărârii de Guvern privind respectarea obligațiilor statului-pavilion
- Modificarea Legii nr.599-XIV din 30 septembrie 1999 pentru aprobarea Codului navigației maritime comerciale al Republicii Moldova
- Regulamentul cu privire la inspecția tehnică periodică a vehiculelor rutiere
- Aprobarea proiectului legii privind investigarea accidentelor și incidentelor în transporturi

Mediul înconjurător

Au fost înregistrate progrese substanțiale în sporirea bunei guvernante în materie de mediu, în special prin transpunerea reglementărilor UE și celor internaționale cu privire la evaluarea impactului asupra mediului și asigurarea unei evaluări strategice de mediu.

Începând cu 4 ianuarie 2015 se aplică noua Lege nr.86 din 29 mai 2014 cu privire la evaluarea impactului asupra mediului care instituie un cadru juridic de funcționare a mecanismului de evaluare (procedurile și modalitățile aplicate) în corespundere cu prevederile Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

În vederea facilitării procesului de implementare a fost definitivat proiectul Ghidului practic privind aplicarea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului ce urmează a fi aprobat și publicat în lunile octombrie-noiembrie 2015.

De asemenea, proiectul de lege pentru acceptarea Amendamentelor I și II la Convenția privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier (ESPOO) a fost aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 484 din 07.08.2015.

Proiectul legii privind evaluarea strategică de mediu a fost supus procedurii de reavizare. În același timp, întru implementarea Convenției Aarhus a fost reavizat proiectul legii privind accesul publicului la informația de mediu și definitivat pentru a fi prezentat Guvernului spre aprobare.

Strategia privind diversitatea biologică a RM pentru anii 2015-2020, precum și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia au fost aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 274 din 18.05.2015, definind obiectivele strategice în conformitate cu participarea sectoarelor economiei naționale la procesele de protecție a biodiversității,

Cu referire la implementarea Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023, a fost inițiată analiza funcțională a instituțiilor de mediu în vederea asigurării reformei instituționale în sector. Un prim pas al acestei reforme a fost făcut odată cu adoptarea în ședința Parlamentului din 30 iulie 2015 a proiectului de lege cu privire la modificarea Legii cu privire la Guvern, prin care Agenția "Moldsilva" a fost resubordonată Ministerului Mediului.

Cu referire la asigurarea implementării Strategiei de **gestionare a deșeurilor** în perioada 2013-2027, a fost inițiat procesul de elaborare a studiilor de fezabilitate privind crearea infrastructurii de gestionare a deșeurilor în 5 regiuni din cele 8 planificate.

Calitatea apei. În vederea transpunerii Directivei 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații, a fost inițiat procesul de elaborare a (i) unui studiu de fezabilitate privind riscurile de inundații, (ii) hărților de hazard și a hărților de risc de inundații pentru zonele cu risc sporit la inundații, și a (iii) planurilor de management al riscurilor de inundații.

Cît privește, *Directiva 91/271/CEE*, prevederile acesteia au fost transpuse parțial în Regulamentul privind cerințele de colectare, epurare și deversare a apelor uzate în sistemul de canalizare și/sau în corpuri de apă pentru localitățile urbane și rurale (aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 950 din 25.11.2013), precum și parțial în Regulamentul privind condițiile pentru deversarea apei reziduale în corpurile de apă (aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr. 802 din 9.10.2013 și modificat prin Hotărîrea Guvernului nr. 862 din 8.10.2014).

Urmare a aprobării în 2013 a Regulamentului privind prevenirea poluării apelor din activități agricole menit să asigure transpunerea Directivei 91/676/CEE privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, au fost elaborate programele de monitorizare ca parte integrantă a Planurilor de Gestionare a districtelor bazinelor hidrografice Nistru și Dunărea-Prut și Marea Neagră, aflate la etapa de elaborare și consultare publică în cadrul Ministerului Mediului.

Cît privește cadrul de politică comunitară privind **protecția și gestionarea apei**, acesta de asemenea va fi reflectat în cele două planuri de gestionare a districtelor bazinelor hidrografice Nistru și Dunărea-Prut și Marea Neagră.

Protecția solului. În rezultatul evaluărilor și consultărilor instituționale privind necesitatea introducerii amendamentelor și completărilor la Codul Funciar, s-a decis elaborarea unui nou proiect al Legii solului conform practicilor statelor europene. Drept urmare, proiectul noii Legi a fost elaborat și supus procesului de examinare. De asemenea, au fost elaborate și transmise spre avizare (i) proiectul Regulamentului privind modul de prezentare de către beneficiarii subsolului a rapoartelor privind mișcarea rezervelor de substanțe minerale utile și (ii) instrucțiunea cu privire la efectuarea lucrărilor de cercetare geologică pentru apele subterane pe etape și stadii.

Produse chimice. Întru implementarea Convenției Rotterdam a fost elaborat și transmis spre avizare proiectul de Lege privind substanțele chimice, care include prevederi privind modalitatea de aprovizionare cu substanțe chimice și amestecuri de substanțe chimice, dar și restricții și interdicții aplicate după caz, precum și obligațiile care le revin utilizatorilor din aval.

Regulamentul CE nr. 689/2008 privind exportul și importul de produse chimice periculoase și Regulamentul CE nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor sunt transpuse integral în proiectul Regulamentului privind exportul și importul de produse chimice periculoase, și urmează a fi promovat spre aprobare după adoptarea Legii privind substanțele chimice. De asemenea, proiectul Regulamentului privind interdicțiile și restricțiile la producerea, introducerea pe piață, utilizarea și exportul substanțelor chimice, care vine să transpună parțial prevederile Regulamentului CE nr. 1907/2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice se află la etapa de elaborare și urmează a fi promovat spre adoptare după intrarea în vigoare a Legii privind substanțele chimice.

În perioada de raportare a fost evaluat cadrul legislativ și normativ privind riscul de accidente majore care implică substanțe periculoase și identificate modalitățile de integrare a prevederilor *Directivei*

96/82/CE în legislația națională. În rezultat, a fost inițiată procedura de elaborare a proiectului Legii privind controlul asupra riscului de accidente majore care implică substanțe periculoase.

Totodată, a fost elaborat proiectul Hotărârii de Guvern cu privire la modificarea și completarea anexelor nr.1 și 2 la Programul național privind managementul durabil al substanțelor chimice și proiectul Planului de implementare a Programului, urmând a fi prezentate noului Guvern spre avizare.

În ceea ce privește capitolul **calității aerului**, a fost inițiată procedura de elaborare a Strategiei în domeniul protecției aerului atmosferic.

Priorități:

- Adoptarea proiectului de Lege privind gestionarea deșeurilor, elaborarea Programului de gestionare a deșeurilor și a programelor de prevenire a generării deșeurilor, precum și aprobarea Regulamentului privind deșeurile de echipamente electrice și electronice
- Revizuirea și actualizarea Planului național de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți;
- Adoptarea proiectului de Lege privind evaluarea strategică de mediu
- Adoptarea Legii privind accesul la informația de mediu și elaborarea și aprobarea mecanismului de punere în aplicare a acesteia
- Adoptarea legii privind substanțele chimice
- Evaluarea cadrului instituțional, a sistemului de management și de protecție a aerului și elaborarea unui studiu de evaluare privind situația în acest domeniu în vederea transpunerii Directivei 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa
- Aprobarea Strategiei în domeniul protecției aerului atmosferic; Aprobarea de către Guvern a Regulamentului privind reducerea conținutului de sulf din anumiți combustibili lichizi
- Aprobarea proiectelor Hotărârilor de Guvern cu privire la (i) completarea Anexei la Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic în domeniul autorizării de mediu pentru folosința specială a apei, și (ii) aprobarea conceptului tehnic al sistemului informațional a resurselor de apă din Republica Moldova (SIRA) și aprobarea mecanismului de punere în aplicare a Legii apelor
- Aprobarea mecanismului de implementare a Codului subsolului
- Aprobarea prin Hotărâri de Guvern ale Regulamentelor sanitare pentru (i) sistemele mici de apă potabilă și (ii) monitorizarea calității apei potabile
- Aprobarea programelor de monitoring privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați din sursele agricole.

Politici climatice

În temeiul Hotărârii Guvernului 1009 din 10.12.2014, au fost aprobate Strategia de adaptare la schimbarea climei până în anul 2020 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia. De asemenea, a fost realizat un studiu privind evaluarea vulnerabilității sectoarelor-cheie ale economiei naționale la schimbările climatice și s-au elaborat măsuri de adaptare la acest fenomen pentru sectoarele agricultură, energetică, transport, sănătate, sectorul forestier și al resurselor de apă.

Activitatea de integrare a măsurilor de adaptare în politicile deja aprobate a fost inițiată în sectoarele energie și transport, iar pentru sectoarele sănătate și silvicultură a fost inițiat procesul de elaborare a strategiilor speciale de adaptare.

Prevederile Regulamentului CE nr. 1005/2009 privind substanțele care diminuează stratul de ozon au fost transpuse în proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea și completarea anexelor nr. 1 și 2 la Programul național privind managementul durabil al substanțelor chimice și urmează a fi prezentate Guvernului spre aprobare.

Priorități

- Adoptarea proiectului Programului național de suprimare eşalonată a hidroclorofluorocarbunilor pentru anii 2014-2040
- Aprobarea Strategiei de dezvoltare cu emisii reduse a Republicii Moldova până în anul 2020
- Aprobarea Contribuției naționale pentru noul acord global cu privire la schimbările climatice

Societatea informațională

Realizări

- A fost adoptată Legea nr. 174 din 25.07.2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112.
- A fost elaborat Studiul de fezabilitate privind crearea și funcționarea Serviciului 112 în Republica Moldova.
- A fost aprobat Programul privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră (Hotărârea Guvernului nr. 240 din 08.05.2015).
- A fost aprobată Strategia de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021, prin Hotărârea Guvernului nr. 254 din 14.05.2015.
- A fost aprobat în prima lectură a ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova, proiectul de Lege privind parcurile din industria tehnologiei informației (31.07.2015).
- În luna iunie curent, ANRCETI a aprobat (i) Hotărârea cu privire la aprobarea condițiilor generale de licență pentru utilizarea canalelor sau frecvențelor radio în scopul furnizării rețelelor și serviciilor publice de comunicații electronice. (ii) condițiile speciale de licență pentru utilizarea frecvențelor/ canalelor radio din banda de frecvențe [470-694 MHz] în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în sistemul digital terestru de televiziune, precum și a eliberat ÎS „Radiocomunicații” o licență de utilizare a frecvențelor/canalelor radio din banda de frecvențe 470 – 694 MHz în scopul furnizării rețelelor și serviciilor de comunicații electronice în sistemul digital terestru de televiziune cu acoperire națională.
- Ghidul privind asigurarea serviciilor mobile provizorii pentru deservirea manifestărilor și evenimentelor publice a fost elaborat, aprobat și plasat publicului larg pentru informare (a se vedea: <http://anrceti.md/news05012015>)

Priorități:

- Elaborarea și aprobarea Programului național de implementare a serviciului universal în domeniul comunicațiilor electronice în Republica Moldova pentru anii 2014-2020. Elaborarea și aprobarea Regulamentului privind implementarea serviciului universal;
- Elaborarea metodologiei de calculare a costului net privind îndeplinirea obligațiilor de furnizare a serviciului universal și stabilirea cotei de contribuții.
- Implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020” și a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei pe toate cele 3 dimensiuni ale sale.
- Implementarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 116 din 11 februarie 2013.
- Elaborarea Programului național de implementare a serviciului de urgență 112.
- Ajustarea și promovarea în Guvern a Legii comunicațiilor electronice nr. 241-XVI din 15 noiembrie 2007, în conformitate cu directivele corespunzătoare ale UE.
- Adoptarea Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.
- Implementarea Planului de Transformare TIC a MAI.

Dezvoltarea regională, cooperarea la nivel transfrontalier și regional

La începutul anului 2015 a fost inițiat procesul de elaborare a Strategiei Naționale de Dezvoltare Regională 2020 în strictă conformitate cu principiile acquis-ului comunitar, cum ar fi politica de coeziune, principiul convergenței și a subsidiarității. Astfel, în conformitate cu oportunitățile deschise de Acordul de Asociere cu UE, în noul document se propune schimbarea percepției publice față de

procesul de dezvoltare regională prin schimbarea paradigmei de implementare a politicii de dezvoltare regională în Republica Moldova. În acest context se intenționează ca SNDR să devină un document de politici integrat intersectorial care să asigure sinergie de efort pentru multiple resurse disponibile.

De asemenea, la 24 martie 2015, a fost semnat Acordul de susținere financiară a Agenției Austriece pentru dezvoltarea Proiectului ”Danube Connects”, care vine să contribuie la promovarea Strategiei UE pentru Regiunea Dunării în Republica Moldova (SUERD).

Pe parcursul perioadei de raportare a continuat colaborarea cu Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei prin implementarea proiectului Modernizarea serviciilor locale, în special au fost elaborate și aprobate Programele Regionale Sectoriale în domeniile: Alimentarea cu apă și canalizare, Eficiența energetică în clădirile publice, Managementul deșeurilor solide și Infrastructura Drumurilor Regionale și Locale pentru Regiunile de Dezvoltare Nord, Centru și Sud. Un subiect aparte l-a constituit cooperarea interinstituțională în vederea promovării proiectelor preselectate în cadrul procesului de Programare sectorială regională și identificarea resurselor necesare. Astfel, sunt în proces de dezvoltare un portofoliu de 90 de fișe de proiecte, de investiții în active publice, cu o valoare totală de pînă la 110 milioane euro.

În vederea realizării obiectivului privind diminuarea disparităților locale, inter și intra-regionale, s-a reușit obținerea unui sprijin financiar pentru implementarea celor 28 de proiecte investiționale în sumă de 186518,7 mii lei (inclusiv, Regiunea de dezvoltare Nord - 10 proiecte în valoare de 49 523 mii lei, Regiunea de dezvoltare Centru - 12 proiecte în valoare de 79 045,36 mii lei, Regiunea de dezvoltare Sud - 6 proiecte în valoare de 45216,660 mii lei). În conformitate cu Decizia CNCDR, în anul 2015 a fost continuată finanțarea din FNDR a 4 patru proiecte în domeniul susținerii dezvoltării sectorului privat.

În procesul de elaborare a noului Program de cooperare transfrontalieră România - Republica Moldova 2014-2020, au fost selectate la nivel național și propuse spre finanțare o serie de proiecte majore de investiții. Una din propunerile de proiect (EAST AVERT II) vizează prevenirea inundațiilor în bazinul hidrografic al r. Prut prin crearea unui sistem de alertă timpurie și consolidarea barajului hidraulic Stînca-Costesti.

MAI a identificat 2 parteneri noi și a elaborat planul de acțiuni privind dezvoltarea proiectului ”Prevenirea corupției în cooperare cu țările regiunii Dunării” în cooperare cu partenerii implicați.

Priorități:

- Includerea în politicile de dezvoltare regională a măsurilor de transferare a competențelor către administrațiile raionale și locale și continuarea colaborării cu Academia de administrare publică în vederea instruirii APL.
- Aprobarea conceptului Planului de amenajare a teritoriului național, precum și a trei Planuri regionale de amenajare a teritoriului.
- Reorientarea politicii de dezvoltare regională pe implementarea unor proiecte complexe de dezvoltare intersectorială cu elemente de inovație.

Sănătate publică

Una dintre cele mai importante realizări în acest sector îl constituie adoptarea Legii nr. 124 din 29.05.2015 cu privire la controlul tutunului în conformitate cu prevederile Convenției Cadru a Organizației Mondiale a Sănătății și a Directivei 2014/40/UE care reglementează produsele din tutun și are drept scop protejarea populației de efectul fumatului și expunerea la fum.

De asemenea, au fost transpuse 3 Directive europene în domeniul medicamentului, cum ar fi Directiva 90/385/CEE a Consiliului din 20 iunie 1990 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la dispozitivele medicale active implantabile, Directiva 93/42/CEE a Consiliului din 14 iunie 1993 privind dispozitivele medicale și Directiva 98/79/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27

octombrie 1998 privind dispozitivele medicale pentru diagnostic in vitro (HG nr. 410 din 04.06.2014, HG nr. 418 din 05.06.2014, HG nr. 435 din 10.06.2014).

Privitor la bolile infecțioase, în vederea transpunerii Deciziei nr. 1082/2013/UE privind amenințările transfrontaliere grave pentru sănătate, prin HG din 3.07.2014 a fost aprobat Regulamentului Sanitar Internațional cu referire la prevenirea transmiterii transfrontaliere a pericolelor pentru sănătatea publică.

Priorități:

- Aprobarea proiectului HG privind modificarea și completarea HG nr. 12 din 19.12.2009 privind normele de examinare medicală a conducătorilor de vehicule și a candidaților pentru obținerea permisului de conducere;
- Aprobarea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale de prevenire și control al bolilor netransmisibile pe anii 2012-2020;
- Aprobarea proiectelor HG cu referire la Regulamentele sanitare privind (i) ingredientele din produsele din tutun, (ii) raportarea despre produsele din tutun și (iii) comercializarea produselor din tutun;
- Elaborarea și aprobarea proiectului de Ordin cu privire la sistemul de supraveghere și control al bolilor transmisibile cu ajustarea listei de boli transmisibile și evenimente de sănătate publică luate sub supraveghere (în vederea transpunerii Deciziei nr. 2000/96/CE) și a Anexei la proiectul de ordin privind implementarea definițiilor de caz în sistemul de supraveghere și control al bolilor transmisibile, cu ajustarea listei de boli transmisibile și evenimente de sănătate publică luate sub supraveghere (în vederea transpunerii Deciziei nr. 2002/253/CE);
- Aprobarea proiectului HG privind sistemul național integrat de pregătire și răspuns al sectorului de sănătate în urgențe de sănătate publică.

Protecție civilă

Realizări

- A fost aprobată Concepția privind instruirea primară și continuă a salvatorilor și pompierilor în domeniul primului ajutor calificat.
- A fost instalat Atlasul Electronic de Riscuri Regionale (ERRA) pe serverele din Cehia în iunie 2014.
- A fost creat și operaționalizat Centrul de dirijare în situații excepționale al Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova;
- A fost semnat Planul de realizare a Aranjamentului Administrativ pentru anii 2015-2016 între Direcția generală pentru asistență umanitară și protecție civilă a Comisiei Europene și Serviciul PC și SE al MAI privind cooperarea în domeniul protecției civile.

Priorități

- Extinderea nivelului de acoperire a Serviciului SMURD în Republica Moldova și continuarea Campaniei de promovare a SMURD „Aducem SMURD-ul în Republica Moldova”.
- Identificarea și nominalizarea unui mentor, în conformitate cu procedurile INSARAG, pentru consultarea Republicii Moldova în vederea creării echipei de căutare-salvare în mediul urban, specializată la intervențiile internaționale conform cerințelor INSARAG (Grupul Internațional Consultativ de Căutare și Salvare).
- Participarea unui detașament mixt format din 1 echipă cercetare-decontaminare chimică și 1 echipă SMURD la Exercițiul internațional UCRAINA 2015 privind managementul consecințelor dezastrelor, organizat sub egida EARDCC/NATO (Centrul Euro-Atlantic de Coordonare a Răspunsului la Dezastre) (preconizat pentru septembrie 2015).

Cooperarea în materie de învățământ, formare, multilingvism, tineret și sport

Realizări:

- adoptarea Codului educației (17.07.2014);
- aprobarea Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014 – 2020 (14.11.2014);
- instituirea Inspectoratului Național Școlar pentru Învățământul General;

- crearea Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Învățământul Profesional;
- aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret 2020 și Planului de acțiuni privind implementarea acesteia (12.12.2014):
- Implementarea și promovarea Programului de stagii adresat tinerilor originari din Republica Moldova și a Programului de facilitare a integrării profesionale a tinerilor cu studii în străinătate în scopul promovării transferului de idei noi și de abilități în procesul migrației tinerilor;
- Organizarea Galei Studenților Originari din Republica Moldova (GSORM) „Exelență Academică pentru Moldova”, ediția a doua.

Priorități

- aprobarea și implementarea Sistemului național de validare a învățării nonformale și informale;
- definitivarea și promovarea proiectului de lege cu privire la tineret;
- elaborarea Strategiei privind învățarea pe tot parcursul vieții;
- instituirea Centrelor de Evaluare a învățării non-formale și informale;
- elaborarea și promovarea conceptului e-admiterii.

Cooperarea în domeniul activităților de cercetare, de dezvoltare tehnologică și demonstrative

Implementarea prevederilor referitoare la activitățile de cercetare a fost realizată prin Asocieria RM din 1.01.2014 la Programul Cadru al Uniunii Europene pentru cercetare și inovare „Orizont 2020”; Asigurarea funcționalității platformei instituționale pentru valorificarea participării la „Orizont 2020”, inclusiv prin extinderea punctelor naționale de contact, reprezentanților RM în comitetul de program și activitatea Oficiului Republicii Moldova pentru Știință și Tehnologie pe lângă Uniunea Europeană; Lansarea, în parteneriat cu Organizația Internațională pentru Migrație, a Programului de revenire temporară a diasporei științifice a Republicii Moldova, de care au beneficiat 29 de cercetători pentru vizite de scurtă durată, de circa 7-14 zile în perioada septembrie 2014 – mai 2015, cu scopul de a realiza activități de cercetare în cadrul universităților și instituțiilor de cercetare și dezvoltare din Moldova.

Priorități:

- integrarea în Spațiul European de Cercetare;
- elaborarea și adoptarea Strategiei de Integrare în Spațiul European de Cercetare.

Cooperarea în domeniul culturii, al politicii audiovizuale și al mass-media

Dintre progresele cele mai vizibile în domeniu menționăm:

- lansarea proiectului UE – CoE COMUS pentru elaborarea politicilor și proiectelor durabile de revitalizare a patrimoniului cultural în 1 – 2 orașe din RM;
- lansarea Ghidului pentru susținerea activităților organizate de diaspora: 49 de evenimente și acțiuni culturale în anul 2014 și 10 alte acțiuni în lunile ianuarie-iunie 2015, tradițional organizate de comunitățile diasporei: sărbătorile naționale, Sărbătorile de iarnă, Mărțișor, Sărbătorile Pascale, Ziua Internațională a Copiilor etc.;
- elaborarea Ghidului privind cadrul normativ în domeniul audiovizualului din Republica Moldova;
- aderarea Republicii Moldova la Programul „Europa creativă” (Acordul între Republica Moldova și Uniunea Europeană a fost semnat la data de 18 martie 2015, a intrat în vigoare din 11 mai 2015). Pentru a asigura informarea operatorilor culturali despre oportunitățile acestui program au fost organizate 2 sesiuni de informare de prezentare a Programului Europa Creativă susținute de Birourile Europa Creativă din România și Franța;
- organizarea ediției a doua a Programului DOR – Diaspora * Origini * Reveniri, destinat copiilor din a doua generație de migranți, la care au participat 101 copii și tineri de 12-17 ani din diaspora și din Republica Moldova;
- au fost elaborate două Regulamente privind crearea Centrului Național al Cinematografiei și finanțării proiectelor cinematografice;

- prin intermediul Programului NOVATECA peste 350 de biblioteci publice din Moldova au fost selectate pentru a beneficia de echipament modern pentru a facilita accesul publicului, în mod gratuit, la internet și resursele online.

Participarea la Programele comunitare

În perioada de raportare au fost întreprinse un șir de acțiuni consecvente în vederea extinderii participării instituțiilor din RM la Programele UE.

În rezultat, pe parcursul anului 2014, la Bruxelles au fost semnate două Acorduri de Asociere cu UE privind participarea RM la (i) Programul-cadru al Uniunii pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Horizon 2020 (semnat la data de 1 iulie și ratificat prin Legea Nr.142 din 17 iulie) și (ii) Programul pentru Competitivitatea Întreprinderilor și a Întreprinderilor Mici și Mijlocii (2014 – 2020) – COSME 2020 (semnat la data de 29 septembrie 2014 și ratificat prin Legea Nr.21 din 27 februarie 2015), țara noastră devenind astfel prima din cadrul PaE ce aderă la Program.

În 2015 RM a devenit parte și la Programul ”Europa Creativă” prin semnarea Acordului cu UE la data de 18 martie, la Bruxelles, ratificat prin Legea Nr. 60 din 9 aprilie, care prevede susținerea capacității sectoarelor culturale și creative europene, precum și consolidarea capacității financiare a organizațiilor mici și mijlocii din sectoarele culturale și creative într-un mod sustenabil.

De asemenea, a fost confirmată intenția participării țării noastre în cadrul celui de-al III-lea Program multianual de Acțiune al UE în domeniul Sănătății pentru perioada 2014-2020 „Sănătate pentru dezvoltare/creștere economică”. Acordul de participare se află la etapa de negociere și urmează a fi semnat până la sfârșitul anului 2015.

COMERȚ ȘI ASPECTE LEGATE DE COMERȚ

În general, măsurile prevăzute la capitolul dat se implementează în conformitate cu planul de lucru, instituțiile implicate – Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Serviciul Vamal etc., autoritățile depunând eforturile necesare în vederea creării condițiilor pentru aplicarea acordului.

În perioada de referință, au fost organizate primele reuniuni ale structurilor AA/DCFTA și anume Comitetul de Asocieră reunit în configurația comerț RM-UE (05.03.15); reuniunea Subcomitetului pentru măsuri sanitare și fitosanitare RM-UE; reuniunea Subcomitetului vamal RM-UE (20.04.2015), reuniunea Subcomitetului pentru comerț și dezvoltare durabilă RM-UE (07.07.2015) și Forumul Comun de Dialog cu Societatea Civilă (08.07.2015).

Totodată, în vederea asigurării realizării în termen a angajamentelor ce derivă din DCFTA, Ministerul Economiei, prin Ordinul nr. 32 din 12 martie 2015 a creat Grupuri de lucru interinstituționale sectoriale pentru fiecare domeniu aferent DCFTA.

Accesul pe piață al mărfurilor, administrare vamală și reguli de origine

În perioada *ianuarie – iunie 2015* valoarea exporturilor către UE constituie 626,1 mln dolari (63 %) din totalul exporturilor înregistrate, Principalii parteneri europeni pentru exporturi sunt: România, Italia, Regatul Unit al Marii Britanii și Irlanda de Nord, Germania, Franța, Polonia și Olanda. Concomitent, valoarea importurilor din țările europene a constituit 962,1 mln. dolari, cu o pondere de 48% din totalul importurilor. Principalii parteneri pentru importuri fiind: Romania, Germania, Italia, Polonia, Franța, Austria.

Valorificarea cotelor la export s-a realizat după cum urmează: *struguri*: în 2014 în mărime de 7708 tone din totalul de 10 000 tone (77 %), iar în perioada ianuarie-iunie 2015 - 2280 tone (22,8%); *mere* – în 2014 s-au exportat 1585 tone din totalul de 40 000 tone (3,96 %), iar în perioada ianuarie-iunie 2015 cantitatea de mere exportate a constituit 565 tone (1,4 %); *prunele* – s-au exportat în 2014 într-o cantitate de 3948 tone din totalul de 10 000 tone; (39,4 %), în perioada de referință a anului curent nu s-a înregistrat export de prune pe piața UE.

În perioada ianuarie – iunie 2015, **valorificarea cotelor la export prin utilizarea mecanismului anti-eludare** atestă următoarea configurație: *grâu și făină de grâu* în proporție de 84 % din totalul de 75 000 tone, *porumb* – 108 % din totalul de 130 000 tone, *orz* – 59 % din totalul de 70 000 tone, *zahăr* în proporție de 21 % din totalul de 37 400 tone, *cereale procesate* - 87 % din totalul de 2500 tone și *porumb dulce* – 9,8 % din totalul de 1500 tone.

În acest context, este important de menționat că administrarea cotelor are loc în baza mecanismului aprobat în noiembrie 2014 prin Hotărârea Guvernului nr. 971 pentru aprobarea Regulamentului privind administrarea contingentelor tarifare la importul/exportul mărfurilor în/din Republica Moldova și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului. Astfel, se asigură o gestionare transparentă a acestora în conformitate cu practicile UE. Informația privind valorificarea contingentelor este disponibilă pe pagina web a Serviciului Vamal.

În vederea facilitării implementării prevederilor AA cu privire la încadrarea mărfurilor, în 2014 a fost aprobată Nomenclatura Combinată a mărfurilor (prin Legea nr. 172 din 25 iulie 2014), aceasta intrând în vigoare la 1 ianuarie 2015. De asemenea, în Sistemului informațional automatizat „Asycuda World” a fost implementată lista de concesiuni tarifare oferite de RM, care se aplică la perfectarea declarațiilor vamale de import de mărfuri din UE începând cu 01.09.2014.

Per ansamblu implementarea acțiunilor în domeniul administrării vamale se realizează în conformitate cu termenele stabilite în planul de acțiuni, prin examinarea, în contextul elaborării

proiectului noului Cod vamal, a oportunității sistemului de depunere a garanțiilor solicitate de organele vamale, precum și inițierii acțiunilor prevăzute pentru măsurile de simplificare a mecanismului de confirmare a exportului efectuat de către operatorii economici.

Un succes care merită a fi menționat cu titlu aparte este dezvoltarea instituției de operator economic autorizat (AEO), prin aprobarea HG nr.647 din 07.08.2014 „Privind punerea în aplicare a prevederilor Secțiunii a 271 –a și a 281 – a din Codul Vamal al Republicii Moldova” și Ordinului SV nr.483-O din 13.11.2014 „Cu privire la aprobarea normelor metodologice privind modul de verificare a solicitanților și titularilor Certificatului AEO și a Autorizației pentru procedurile simplificate”. Suplimentar au fost aprobate Ordinele SV (nr. 116/105-o din 13.03.2015 „*Cu privire la accesul prioritar în punctele de trecere a frontierei de stat pentru unele categorii de agenți economici și nr.50-o din 16.02.2015 „Cu privire la punerea în aplicare a simplificărilor și facilităților pentru agenții economici autorizați (AEO).* În prezent, 86 de agenți economici sunt titulari ai certificatelor AEO.

Pe 1 iulie 2015, la postul vamal Leușeni-Albița a fost lansat proiectului-pilot de recunoaștere unilaterală a AEO din UE. Este de menționat că lansarea proiectului-pilot de recunoaștere a AEO din UE va contribui la simplificarea procedurilor de trecere a frontierei la cel mai important și solicitat punct de trecere a frontierei externe a UE cu RM, Leușeni, mai mult ca atât, implementarea cu succes a acestuia va servi drept bază pentru inițierea mecanismului de recunoaștere bilaterală a AEO între RM și UE.

Întru realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova prin art.201 din Acordul de Asociere RM-UE, Ministerul Finanțelor a inițiat procesul de armonizare a Codului vamal al Republicii Moldova la prevederile Regulamentului Consiliului (CEE) 2913/92 din 12 octombrie 1992 de instituire a Codului vamal comunitar, prin elaborarea proiectului noului Cod vamal.

În vederea implementării art.195 din AA la 16.06.2015 a fost aprobată *Hotărîrea Guvernului cu privire la elaborarea unor acte normative*, ce prevede ca Ministerul Mediului în termen de 4 luni, va examina, elabora și prezenta spre aprobare Guvernului mecanismul de calculare, încasare și de control pe teritoriul țării a plăților pentru poluarea mediului stabilite prin Legea nr.1540 din 25.02.1998.

Serviciul Vamal a continuat promovarea declarării vamale electronice. Numărul agenților economici care au trecut la vămuire electronică este în continuă creștere. Astfel, dacă în 2014 erau înregistrate doar zeci de declarații electronice la export, la finele semestrului I 2015 ponderea declarațiilor electronice de export constituie cca 48% din totalul exporturilor și această tendință este în continuă ascensiune. Începînd cu 1 martie 2015, toți agenții economici pot declara electronic nu doar exportul dar și importul de mărfuri.

În scopul simplificării procedurilor vamale aferente importului electronic, au fost aprobate normele metodologice cu privire la procedura vămuirii electronice a mărfurilor la import prin Ordinul SV nr.75-O din 26.02.2015.

S-a remarcat și intrarea în vigoare din 28.05.2015 a Legii privind regimul articolelor pirotehnice.

O realizare importantă este și adoptarea la 28 mai 2015 a Legii pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția regională cu privire la regulile de origine preferențiale pan-euro-mediteraneene. În același context cu scopul facilitării comerțului, prin Legea nr.71 din 12.04.2015 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, ce ține de politica fiscală, vamală și bugetară pentru anul 2015 și perfecționarea legislației fiscale, vamale și bugetare, a fost introdus conceptul de Exportator Aprobă, dar și declarația pe factură/declarația de origine a mărfurilor și declarația producătorului. În continuare, prin Hotărîrea Guvernului nr. nr.385 din 16.06.2015, a fost aprobat Regulamentul cu privire la acordarea și utilizarea statutului de exportator.

La inițiativa Serviciului Vamal, prin Hotărîrea Guvernului nr. 279 din 20.05.2015, au fost aprobate modificările în Hotărîrea Guvernului nr. 1140 care are drept scop reducerea numărului de acte necesare

vămuirii mărfurilor importate/exportate în vederea simplificării comerțului extern și armonizării cu practicile internaționale în domeniu. Hotărârea stabilește un număr minim de acte obligatorii, și anume 3 acte, solicitate în procesul de vămuire a mărfurilor și mijloacelor de transport.

În urma eficientizării sistemului de selectivitate s-a reușit reducerea ponderii controalelor fizice. Astfel, la sfârșitul semestrului I 2015, la import ponderea declarațiilor vamale direcționate pentru control fizic s-a redus pînă la 15,06 % (21% în 2014), iar la export pînă la 2,85% (8% în 2014).

În vederea asigurării unui schimb eficient de informații în domeniul analizei riscurilor cu alte autorități publice, a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 375 din 16.06.2015 „cu privire la modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 1144 din 03.11.2005 „cu privire la aprobarea Concepției sistemului de administrare a riscurilor în Serviciul Vamal”. În baza HG au fost semnate acorduri cu autoritățile publice implicate și a fost oferit accesul la SI a unor autorități publice.

În vederea reducerii ponderii controalelor vamale a fost implementat conceptul de culoar albastru de vămuire, Serviciul Vamal a promovat modificările în Codul vamal, privind introducerea conceptului de culoar albastru de vămuire, care presupune acordarea liberului de vamă fără efectuarea controlului vamal, cu efectuarea în baza principiului selectivității a controlului ulterior prin reverificarea declarației vamale. Pe 19.06.2015 s-a inițiat procedura de testare a vămuirii mărfurilor pe culoarul albastru, iar de pe 31.07.2015 culoarul albastru a fost implementat la nivel național.

Acest instrument reduce numărul controalelor la frontieră și respectiv durata și costurile aferente procedurilor de vămuire. Astfel, controlul vamal se reorientează de la prima linie de control la controlul post-vămuire, prin implementarea unui sistem eficient de reverificare a declarațiilor vamale.

Priorități

- Valorificarea maximală a cotelor stabilite pentru exportul de bunuri
- Eliminarea taxei pentru poluarea mediului
- Promovarea și recunoașterea Operatorului Economic Autorizat (AEO)
- Promovarea conceptului de Ghișeu Unic și implementarea Noului Sistem Computerizat de Tranzit
- Lansarea a 2 proiecte-pilot: Instituirea controlului comun la frontiera externă a UE și Implementarea schimbului de informații vamale prelabile cu UE
- Aprobarea noii Legi privind serviciul în organele vamale și a noului Cod de conduită a colaboratorilor vamali
- Avansarea în procesul de elaborare a proiectului noului Cod Vamal

Bariere tehnice în calea comerțului (TBT)

În vederea reducerii barierelor tehnice în calea comerțului, inclusiv prin transpunerea cerințelor UE în materie de standardizare, metrologie și acreditare menționăm progresele înregistrate în transpunerea în legislația națională a prevederilor mai multor Directive și Regulamente UE, dar și aderarea sau inițierea procesului de aderare la organisme internaționale specializate. Astfel, pentru obținerea statutului de membru al Comitetului European de Standardizare pentru Electrotehnică (CENELEC) de către Institutul Național de Standardizare, la 4 aprilie 2014 Organismului Național de Standardizare a aderat la Comitetul European de Standardizare în domeniul Electrotehnic (CENELEC) în calitate de membru afiliat. Totodată, MOLDAC a depus cererea pentru a deveni semnatar al Acordului de Recunoaștere Multilaterală EA MLA.

Institutul Național de Metrologie a fost acceptat în calitate de participant la intercompararea EURAMET și a fost inițiată participarea la intercomparări în cadrul COOMET.

În perioada ianuarie – august 2015 au fost adoptate 1820 standarde europene. Pînă la moment, per total sunt adoptate cca **8911** standarde europene. La fel, este asigurată preluarea standardelor europene

armonizate în proporție de 96%. În aceeași perioadă au fost anulate cca **194** standarde naționale conflictuale cu standardele europene.

Realizări:

- A fost aprobată Hotărârea Guvernului cu privire la Reglementarea tehnică „Recipiente simple sub presiune” (Hotărârea Guvernului nr. 368 din 12.06.2015).
- A fost aprobată Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea Reglementării tehnice privind punerea la dispoziție pe piață a mijloacelor de măsurare (Hotărârea Guvernului nr. 408 din 16.06.2015).
- A fost aprobat în Guvern Proiectul Legii privind deșeurile (Proiectul a fost examinat și aprobat în ședința Guvernului din 16.06.2015).
- A fost modificată și armonizată Hotărârea Guvernului nr.461 din 6 iulie 1995 cu privire la aprobarea Regulamentului privind acordul tehnic pentru produse, procedee și echipamente noi în construcții.
- Prin Hotărârea Guvernului nr. 913 din 06.11.2014 au fost aprobate Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de elaborare a evaluării tehnice în construcții și Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea ghișeului unic de eliberare a certificatului de atestare tehnico-profesională a specialiștilor în construcții.

Priorități:

- Aprobarea și adoptarea Legii privind supravegherea pieței.
- Reavizarea și aprobarea proiectului de Lege pentru modificarea Legii nr. 235/ 2002 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității.
- Aprobarea și adoptarea noului proiect de Lege a metrologiei .
- Preluarea standardelor internaționale și ale UE și adoptarea lor în calitate de naționale în conformitate cu prevederile Programului de Standardizare națională pentru anul 2015.
- Avansarea în procesul de aderare la EA MLA de recunoaștere a certificatelor de conformitate și negocierea Acordului ACAA pentru produsele industriale.
- Avansarea în procesul de elaborare și promovare a legii privind substanțele chimice, legii privind deșeurile.
- Continuarea colaborării cu instituțiile internaționale de profil: standardizare – CEN, CENELEC; metrologie – EURAMET, WELMEC; acreditare – EA.
- Aprobarea proiectului Codului urbanismului și construcțiilor, ce ține de prevederile din Legea Republicii Moldova nr.721-XIII din 02.02.1996 privind calitatea în construcții, în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr.305/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 de stabilire a unor condiții armonizate pentru comercializarea produselor pentru construcții și de abrogare a Directivei 89/106/CEE.

Măsurile sanitare și fitosanitare (SPS)

În colaborare cu DG SANTE și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare s-a convenit asupra noii liste în domeniul SPS. Planul de apropiere legislativă în domeniul SPS a fost remis în versiune finală în adresa UE în iunie 2015.

În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 16 din 26.02.2015, MAIA a aprobat Ordinul nr. 39 din 19.03.2015 cu privire la aprobarea Planului de armonizare a legislației agroalimentare pentru anul 2015.

În scopul asigurării dotării unor laboratoare oficiale din sistemul de siguranță a alimentelor cu echipament necesar pentru efectuarea testărilor de laborator în conformitate cu cerințele de export în UE și de import în Republica Moldova, a fost atrasă asistență externă pentru implementarea Proiectului privind crearea și funcționarea Laboratorului pentru determinarea reziduurilor de pesticide în plante, sol și producția de origine non-animală (România – 300,0 mii euro, 200,0 mii dol. SUA, Norvegia – 150,0 euro, Statul Israel – 300,0 euro).

A fost organizată și desfășurată pe 12 martie 2015 I-a ședință a Subcomitetului SFS la Chișinău, în cadrul căreia au fost desemnați președintele, persoanele de contact pe domeniul SFS, a fost examinată lista prealabilă a legislației SPS etc.

Legislația pentru transpunerea Directivei 2001/82/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 6 noiembrie 2001 de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare a fost transpusă în anii 2011-2013 în următoarele acte normative. Legea 221 din 19.10.2007 privind activitatea sanitar-veterinară (prin Legea nr. 318 din 27.12.2012), HG 169 din 6.03.2013 pentru aprobarea Regulamentului privind testarea medicamentelor de uz veterinar și HG 195 din 24.03.2011 pentru aprobarea Regulamentului privind măsurile și procedurile de stabilire a limitelor maxime admise de reziduuri ale substanțelor farmacologic active în produsele alimentare de origine animală.

Menționăm că în rezultatul consultărilor cu experții Uniunii Europene (Misiunea experților UE din 19-21 mai 2015) s-a stabilit că actualizarea cadrului normativ național care transpune Directiva 2001/82/CE urmează să fie efectuată până la finele anului 2018.

Cu referire facilitarea comerțului cu produse de origine animală din RM remarcăm Decizia Comisiei de includere a Republicii Moldova pe lista țărilor terțe și a teritoriilor din care se autorizează importurile de anumite produse pescărești destinate consumului uman. Astfel, începând cu 4 noiembrie 2014, un operator economic din RM este autorizat să exporte caviar pe piața comunitară. De asemenea, menționăm desfășurarea la sfârșitul anului 2014 a unei misiuni de evaluare DG SANCO/FVO ce vizează exportul pe piața UE a ouălor și cărnii de pasare.

Priorități:

- Adoptarea modificărilor și completărilor la *Legea nr.221-XVI din 19 octombrie 2007 privind activitatea sanitar-veterinară pentru transpunerea Directivei 2001/82/CE* de instituire a unui cod comunitar cu privire la produsele medicamentoase veterinare (la reavizare).
- Definitivarea conform avizelor și aprobarea planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală pentru anii 2014-2020 a măsurilor de sprijin al operatorilor din sector pentru conformarea la cerințele rezultate din implementarea capitoului privind măsurile sanitare și fitosanitare al acordului.
- Extinderea listei produselor de origine animală cu drept de export pe piața UE, cu obținerea dreptului de export pentru ouă și ulterior pentru carnea de pasăre;
- Continuarea transunerii legislației SFS în conformitate cu calendarul prevăzut de acord;
- Avansarea în procesul de implementare a Sistemului rapid de alertă pentru alimente și Furaje, sistemului de trasabilitate și identificare a animalelor (TRACES);
- Lansarea procesului de elaborare a strategiei în domeniul siguranței alimentelor.

Serviciile

Servicii financiare

- A fost adoptată și publicată Legea nr. 106 din 28 mai 2015 privind modificarea și completarea Legii nr.1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni, care conține prevederi privind asigurarea unei protecții eficiente a investitorilor și altor consumatori.
- A fost aprobată Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare cu privire la aprobarea Regulamentului privind aplicarea sistemului bonus-malus la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule (în redacție nouă).
- La 1 iulie 2015 Banca Națională a Moldovei a demarat activitățile aferente unui proiect Twinning care va consolida procesul de transpunere a legislației UE în special a standardelor internaționale Basel III, care vor permite BNM să-și întărească capacitățile de reglementare și supraveghere a sectorului bancar, respectiv, să fie diminuate și riscurile financiare de sistem. Proiectul este prevăzut pentru 2 ani.
- La 30 iulie 2015 Parlamentul a adoptat Legea nr. 147 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost operate amendamente la Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei și la alte legi. Aceste amendamente au scopul ajustării cadrului legislativ de activitate

al Băncii Naționale a Moldovei la prevederile Tratatului privind Uniunea Europeană, ale Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (Protocolul nr. 4 privind Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene) și ale altor norme comunitare, precum și implementarea celor mai bune practici și standarde internaționale de activitate a unei bănci centrale.

- La 4 august 2015 Comisia Națională a Pieței Financiare a semnat Contractul aferent proiectului Twinning ”Dezvoltarea și consolidarea capacităților operaționale și instituționale ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare în domeniul reglementării și supravegherii prudențiale” care are drept scop dezvoltarea și promovarea unui cadru de reglementare și supraveghere prudențială a sectoarelor pieței financiare nebankare în concordanță cu legislația Uniunii Europene și cele mai bune practici în domeniu.

Servicii de comunicații electronice

- A fost aprobată Hotărârea Guvernului „Pentru aprobarea Programului privind tranziția de la televiziunea analogică terestră la cea digitală terestră” (Hotărârea Guvernului nr. 240 din 08.05.2015).
- A fost aprobată Strategia de creștere a competitivității industriei tehnologiei informației pe anii 2015-2021 (Hotărârea Guvernului nr.254 din 14.05.2015).
- A fost aprobat în prioritară lectură proiectul de lege cu privire la parcurile din industria tehnologiei informației (Hotărârea Guvernului nr.253 din 14.05.2015).
- A fost implementat buletinul de identitate electronic, care prevede crearea unui sistem informațional integrat de identificare a persoanei și prestare a serviciilor electronice cu utilizarea semnăturii electronice în cazul prestării serviciilor publice la ghișeu.
- A fost efectuat Studiul de fezabilitate privind crearea și funcționarea Serviciului 112 în Republica Moldova.
- A fost adoptată Legea nr. 174 din 25.07.2014 cu privire la organizarea și funcționarea Serviciului național unic pentru apelurile de urgență 112.

Priorități

- Implementarea Strategiei naționale de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020” și a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei pe toate cele 3 dimensiuni ale sale.
- Implementarea Programului de management al spectrului de frecvențe radio pe anii 2013-2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.116 din 11 februarie 2013.
- Elaborarea și aprobarea Programului național de implementare a serviciului universal în domeniul comunicațiilor electronice în Republica Moldova pentru anii 2014-2020.
- Elaborarea Programului național de implementare a serviciului de urgență 112.
- Aprobarea Legii comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15 noiembrie 2007, în conformitate cu directivele corespunzătoare ale UE.
- Adoptarea Legii privind accesul pe proprietăți și utilizarea partajată a infrastructurii asociate rețelelor publice de comunicații electronice.
- Aprobarea modificărilor la Codul Civil și a altor legi aferente în vederea armonizării noțiunilor: filială, sucursală și reprezentanță pentru asigurarea tratamentului național și tratamentului pe baza clauzei națiunii celei mai favorizate (MFN), precum și a măsurilor luate de către părți în cazul prestării de servicii transfrontaliere cuprinse în DCFTA.
- Aprobarea modificărilor la Legea nr. 200/2013 privind regimul străinilor în Republica Moldova, precum și modificărilor la Legea nr. 180/2008 cu privire la migrația de muncă în vederea reglementării modul de acordare a dreptului de ședere pe teritoriul Republicii Moldova pentru stagiarilor absolvenți cît și pentru personalul cheie.
- Aprobarea Legii Poștei și a setului de acte normative pentru implementarea acesteia.
- Aprobarea proiectului Legii privind contractele la distanță (inclusiv comerțul electronic).
- Aprobarea Legii privind fondurile de pensii facultative.
- Aprobarea Legii privind contractele de garanție financiară și a Legii cu privire la caracterul definitiv al decontării în sistemele de plăți și de decontare a instrumentelor financiare

- Adoptarea în termen a Legii nr. 190/2007 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, lege în redacție nouă.
- Adoptarea proiectului Legii privind fondul de inovare și transfer tehnologic, proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Codului cu privire la știință și inovare - proiectele respective au fost elaborate de către subdiviziunile responsabile, însă s-a creat o situație de blocaj deoarece, pentru a fi promovat în continuare se necesită de stabilit un model optimal de guvernare a sferei de cercetare și inovare.
- Strategia eSănătate 2020 a fost elaborată și a trecut prin etapa de reavizare multiplă. Pe parcurs, din motivul complexității și a imposibilității identificării unei viziuni acceptabile de toate părțile interesate, Banca Mondială solicită revizuirea proiectului strategiei, precum și angajarea unui expert local care va prelua procesul.

Achizițiile publice

Realizarea majoră în acest sector ține de adoptarea Legii nr. 131 din 03.07.2015 privind achizițiile publice. Legea menționată introduce modificări importante pentru sporirea nivelului de transparență în sectorul dat, precum și crearea premiselor legale necesare în scopul instituirii organului independent pentru soluționarea contestațiilor. De asemenea, intrarea în vigoare a legii asigură baza legală necesară pentru elaborarea și aprobarea altor acte normative conexe.

A fost finalizat procesul de elaborare a Foii de parcurs pentru implementarea prevederilor Acordului de Asociere în sectorul achizițiilor publice. Documentul în cauză se afla în proces de consultare cu reprezentanții Comisiei UE. După obținerea avizului favorabil, documentul dat va fi aprobat.

Priorități

- Promovarea în termenele cele mai apropiate a proiectului de Lege „privind atribuirea contractelor de achiziții publice sectoriale” care în prezent se afla la etapa de avizare.

Drepturile de proprietate intelectuală

În domeniul respectiv de asemenea au fost înregistrate rezultate bune în perioada de raportare, printre cele mai importante fiind:

- Elaborarea mecanismului de monitorizare a pieței obiectelor de PI și întocmirea primului raport de monitorizare.
- Crearea Sistemului de depunere on-line a cererilor, pînă acum fiind depuse 755 de cereri pentru protecția obiectelor de PI utilizând acest sistem.
- Elaborarea și publicarea rapoartelor anuale privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală și Raportului privind îndeplinirea Strategiei naționale DPI 2012-2014.
- Aprobarea Planului de Acțiuni pentru anii 2015-2017 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul proprietății intelectuale pînă în anul 2020, prin Hotărârea Guvernului nr. 491 din 11 august 2015.
- Aprobarea Legii nr.162 din 30 iulie 2015 privind modificarea și completarea unor acte legislative, prin care au fost operate modificări la următoarele acte legislative în domeniul PI: *Legea nr.38-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția mărcilor; Legea nr.161-XVI din 12 iulie 2007 privind protecția desenelor și modelelor industriale; Legea nr.39-XVI din 29 februarie 2008 privind protecția soiurilor de plante.* Modificările vin să perfecționeze cadrul regulator existent și să conformeze legislația în materie de marcă și soiuri de plantă cu prevederile Acordului de asociere, în special art.294 (mărci comerciale cunoscute) și art. 317 (soiuri de plante).

Priorități

- Ajustarea și completarea actelor legislative și normative din domeniul DPI și alte domenii conexe conform necesităților identificate în prezent, în special în vederea conformării cadrului legislativ-normativ național cu prevederile Legii nr. 114 din 03.07.2014 cu privire la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală

- Modificarea Legii nr.139/2010 privind dreptul de autor și drepturile conexe, în vederea armonizării termenilor de protecție prevăzute de legislația RM la Directiva 2006/116/CE privind durata de protecție a dreptului de autor și a anumitor drepturi conexe.
- Implementarea sistemului de validare a brevetelor Europene pe teritoriul RM în conformitate cu Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Organizația Europeană de Brevete privind validarea brevetelor europene, încheiat la Munchen la 16 octombrie 2013 și ratificat prin Legea nr.57 din 9 aprilie 2015.
- Aprobarea prin Hotărâre de Guvern a Regulamentului de susținere a brevetării în străinătate
- Elaborarea și adoptarea prin Hotărâre de Guvern a Regulamentului privind organizarea și funcționarea arbitrajului specializat în domeniul proprietății intelectuale și procedura arbitrală.

Aspecte energetice legate de comerț

În prezent există o serie de restanțe în domeniul sectorului energetic privind implementarea prevederilor AA și anume:

- Aprobarea Regulamentului privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale
- Aprobarea Regulamentului privind mecanismele de soluționare a problemei congestiilor în sistemului electroenergetic.

Regulamentele în cauză vor putea fi adoptate ulterior adoptării noilor legi privind gazele naturale și privind energia electrică.

Priorități

Prioritățile de bază stabilite pentru anul 2015 reprezintă eliminarea tuturor restanțelor înregistrate până în prezent, după cum urmează:

- Aprobarea proiectelor Legii privind gazele naturale și a Legii privind energia electrică care urmează să introducă în legislația națională cerințele pachetului energetic III, astfel creînd baza legislativă necesară pentru elaborarea actelor normative secundare în domeniul dat.
- Aprobarea Regulamentului cu privire la atribuirea și gestionarea capacității interconectorilor și referitor la mecanismele de soluționare a problemei congestiilor în sistemul electroenergetic (ANRE).
- Aprobarea Regulamentului privind accesul la rețelele de transport al gazelor naturale (ANRE).

Concurența

În perioada de raportare în domeniul concurenței și ajutorului de stat au fost înregistrate următoarele progrese:

- Elaborarea proiectului Programului național în domeniul concurenței și al ajutorului de stat pentru perioada 2015-2020;
- Aprobarea Raportului privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova în perioada 2011-2013;
- Aprobarea Regulamentului privind acceptarea angajamentelor propuse de către întreprinderi;
- Aprobarea Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru finanțarea aeroporturilor și ajutorului la înființare pentru companiile aeriene;
- Aprobarea Regulamentului privind evaluarea ajutorului de stat acordat pentru dezvoltarea rapidă a rețelelor de comunicații electronice în bandă largă;
- Aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru sectorul siderurgic;
- Aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru serviciile publice de radiodifuziune;
- Aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru filme și alte opere audiovizuale;
- Aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru întreprinderile de transport feroviar;
- Aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru serviciile publice de transport feroviar și rutier de călători;
- Aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru societățile de administrare a navelor;
- Aprobarea Regulamentului privind ajutorul de stat pentru serviciile poștale;

- Finalizarea programului comun de instruire pentru personalul Consiliului Concurenței și Agenției Achiziții Publice pentru depistarea cazurilor de trucare a ofertelor în cadrul achizițiilor publice.
- Finalizarea studiului „Analiza sectoarelor economice pentru a identifica obstacolele majore privind concurența”;
- Crearea și implementarea Sistemului informațional „Registrul ajutorului de stat din Moldova”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 378 din 27 mai 2014.

Priorități:

- Aprobarea proiectului Programului național în domeniul concurenței și al ajutorului de stat pentru perioada 2015-2020.
- Definitivarea procesului de revizuire a cadrului normativ de reglementare a mediului de afaceri privind compatibilitatea cu Legea concurenței.
- Abrogarea și/sau modificarea actelor normative care contravin Legii concurenței și Legii cu privire la ajutorul de stat.

ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ȘI DISPOZIȚII ANTIFRAUDĂ ȘI DE CONTROL

Eforturile în vederea realizării acțiunilor prevăzute în Titlul dat, au vizat în principal continuarea procesului de gestionare eficientă a asistenței acordate de UE și alți parteneri de dezvoltare, fiind consolidate capacitățile instituțiilor naționale în gestionarea acestor fonduri (participarea funcționarea publici la training-uri privind gestionarea asistenței UE: programe de suport bugetar; programe de twinning și de asistență tehnică).

În ceea ce privește asistența acordată de UE, în cadrul ședinței Comitetului Interministerial pentru Planificare Strategică din 22 ianuarie 2014 au fost aprobate prioritățile Republicii Moldova în contextul Cadrului de Suport Strategic pentru asistența UE (2014-2017).

Realizările înregistrate în acest domeniu vizează și aprobarea de către Guvern la 12 august 2015 în redacție nouă a *Regulamentului cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare a asistenței externe acordate Republicii Moldova de organizațiile internaționale și țările donatoare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.12 din 19 ianuarie 2010.*

Ministerul Justiției a elaborat proiectul Legii privind declararea averii și intereselor personale, care a definitivat noțiunea ”conflict de interese”; Proiectul Legii cu privire la Centrul Național de Integritate; și Proiectul Legii cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative, care au fost remise la Guvern și discutate în cadrul ședinței din 16.06.2015. La 19.09.2014 a fost aprobată Hotărârea Guvernului nr. 767 pentru implementarea Legii nr. 325 din 23.12.2013 privind testarea integrității profesionale. Astfel, prin Anexa 1. la HG nr. 767/2014 a fost aprobat și Regulamentul – Cadru cu privire la evidența cazurilor de influență necorespunzătoare.

CNA a inițiat consultări bilaterale cu Oficiul European de Luptă Antifraudă (OLAF), privind semnarea unui Acord de Cooperare între ambele instituții. În rezultatul consultărilor bilaterale, OLAF a prezentat un model standard de *Aranjament de Cooperare Administrativă* pentru a fi examinat și aprobat de către Centru.

La începutul anului 2015, CNA a finalizat Studiul strategic privind transparența utilizării asistenței externe, în domeniul sănătății, mediului și agriculturii. Conform analizelor s-a atestat că un segment de 40 % din totalul proiectelor implementate nu sunt transparente. Nereguli s-au atestat în utilizarea asistenței externe, în special în cadrul unităților de implementare a proiectelor, prezența situațiilor de conflict de interese și favorizarea licitațiilor în privința întreprinderilor apropiate persoanelor publice. Neregulile depistate o dată cu efectuarea studiului sunt examinate în cadrul dosarelor penale instrumentate de către CNA.

CNA a creat prin Ordinul directorului CNA nr.87 din 12 iunie 2015 Grupul de lucru inter-ministerial, în vederea examinării cadrului normativ național privind ajustarea acestuia la prevederile UE privind utilizarea fondurilor UE și protecția acestora.

Se elaborează proiectului de lege cu privire la inspectarea financiară de către grupul de lucru constituit prin ordinul directorului Inspecției financiare nr.11 din 02.03.2015

Priorități

- Inițierea procesului de ajustare a cadrului legal în vederea prevenirii situațiilor de conflict de interese la punerea în aplicare a fondurilor UE, privind recuperarea fondurilor UE și privind cercetarea și urmărirea penală în cazurile ce implică fondurile UE și ale altor donatori.
- Efectuarea verificărilor, conform termenilor conveniți, asupra operațiunilor financiare cu fondurile europene, pentru a asigura gestiunea corectă a acestora.
- Stabilirea, în cadrul instituțiilor responsabile de combaterea fraudei, a corupției și altor abateri, a unui punct de contact și a unui mecanism pentru schimbul de informații cu UE, inclusiv: - crearea și implementarea mecanismului de furnizare către Comisia Europeană a informațiilor/probelor

referitoare la prevenirea conflictelor de interese la utilizarea fondurilor UE, în conformitate cu art. 56 din Regulamentul (CE, Euratom) nr. 1605/2002 din 25 iunie 2002 privind regulamentul financiar aplicabil bugetului general al Comunităților Europene.

- Evaluarea cadrului normativ în domeniu în vederea identificării posibilităților de efectuare de către Comisia Europeană și Curtea de Conturi Europeană a auditului pe teritoriul Republicii Moldova legat de utilizarea fondurilor UE.
- Consultarea cu UE privind aplicabilitatea în Republica Moldova a sancțiunilor impuse în conformitate cu regulamentele UE și examinarea oportunităților de actualizare a cadrului general referitor la asistența acordată de UE în vederea transpunerii prevederilor privind măsurile și sancțiunile administrative aplicate pentru protecția intereselor financiare ale UE.
- Examinarea cadrului legislativ național în vederea identificării posibilităților de realizare a măsurilor pentru garantarea respectării principiului de confidențialitate în gestionarea fondurilor UE.
- Revizuirea cadrului legal național, inclusiv a Legii nr. 90-XVI din 25 aprilie 2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției și a Codului penal al Republicii Moldova, pentru a-l aduce în concordanță cu prevederile Convenției privind protecția intereselor financiare ale Comunității Europene.
- Negocierea și semnarea unui Acord administrativ de cooperare între MAI și Oficiul European Antifraudă (OLAF).